

SUMMARIA IURIDICA

Välisajakirjades ilmunud
õiguslaste kirjutiste tutvustusi

2016: 4

Väljaanne ilmub
viis korda aastas

ISSN 1736-0404

www.nlib.ee/summaria-iuridica

SISUKORD

PÕHIÕIGUSTEST RIIGI JULGEOLEKU TAGAMISEL: VALIK RAAMATUID JA ARTIKLEID	2
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES	6
ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED	6
ÕIGUSAJALUGU	6
TSIVIILÕIGUS	7
Asjaõigus	7
Võlaõigus	7
Perekonnaõigus	8
Pärimisõigus	8
ÄRIÕIGUS	8
INTELLEKTUAALNE OMAND	9
KESKKONNAÕIGUS	9
TÖÖÕIGUS	9
SOTSIAALÕIGUS	10
FINANTSÕIGUS	10
KARISTUSÕIGUS	11
MENETLUSÕIGUS	12
RIIGIÕIGUS	13
HALDUSÕIGUS	16
MEDITSIINIÕIGUS	18
RAHVUSVAHELINE ÕIGUS	19
Inimõigused	20
Euroopa Liidu õigus	21
Mereõigus	25

PÕHIÕIGUSTEST RIIGI JULGEOLEKU TAGAMISEL: VALIK RAAMATUID JA ARTIKLEID

Terrorismi ennetamise ja riigi julgeoleku tagamise meetmed on andnud paljudes riikides alust aruteludeks põhiõiguste ja vabaduste piiramise ning privaatsuse kaitse teemal. 2013. aastal sai Edward Snowdeni kaudu avalikuks info Ameerika luureteenistuste ülisalajasest jälgimisprogrammist, millega koguti ka teiste riikide kodanike andmeid. Internetisuhtluse kontroll, juurdepääsupiirangute või tsensuuri kehtestamine teatud veebilehtedele mõnes riigis jne on tekitanud mitmeid küsimusi. Kuivõrd on teabe hankimine ja andmete varjatud kogumine riigi julgeoleku tagamiseks sekkumine kodanike privaatsusesse? Kas riigil on julgeoleku kaalutlustel õigus piirata põhivabadusi? Kuidas leida tasakaal põhiõiguste kaitse ja julgeoleku tagamise vahel? Pakume siinkohal valiku teemakohasest kirjandusest.

RAAMATUD

[Armed forces and security services : what democratic controls?](#) - Strasbourg : Council of Europe Publishing, 2009. - 260 lk.

Märksõnad: Euroopa; demokraatia; julgeolekupoliitika; julgeolekuteenistused; kaitsevägi; kontrollipoliitika; parlamentaarne kontroll; piirikontroll; põhiõigused; riigikaitse; riiklik julgeolek; õigusloome

Basaran, Tugba. [Security, law and borders : at the limits of liberties.](#) - London : Routledge, 2011. - 145 lk.

Märksõnad: julgeolekupoliitika; põhiõigused; rahvuslik julgeolek; riiklik julgeolek

Donohue, Laura K. [The cost of counterterrorism : power, politics, and liberty.](#) - Cambridge ; New York : Cambridge University Press, 2008. - XII, 500 lk.

Märksõnad: Ameerika Ühendriigid; Põhja-lirimaa; Suurbritannia; ennetamine; järelevalve; kriminaalõigus; põhiõigused; rahvusvaheline koostöö; riiklik julgeolek; terrorism; terrorismivastane võitlus

Douglas, Roger Neil. [Law, liberty, and the pursuit of terrorism \[Võrguteavik\].](#) - Ann Arbor : University of Michigan Press, 2014. - 336 lk.

Märksõnad: ennetamine; kaitsepoliitika; piinamine; põhiõigused; riiklik julgeolek; terrorism; terrorismivastane võitlus; vangistus; võrguväljaanded; õigusloome

[Europe's 21st century challenge : delivering liberty](#) / ed. by Didier Bigo ... [et al.]. - Farnham ; Burlington : Ashgate, 2010. - XXII, 330 lk.

Märksõnad: Euroopa Liit; inimõigused; liikmesriigid; põhiõigused; riiklik julgeolek; vabadus; õiguskaitse

Jäätma, Janar. [Oht kui ennetava meetme tingimus : magistritöö](#) / Tartu Ülikool, õigusinstituut, avaliku õiguse instituut ; juhendaja: Madis Ernits. - Tallinn : Tartu Ülikool, 2008. - 88 lk.

Märksõnad: avalik kord; ennetamine; julgeolek; magistritööd; ohutusmeetmed; põhiõigused; riigiõigus; õiguslikud aspektid

Larsson, Lisa. [Liberty and Leviathan : surveillance in the United States after 9-11 and the emergence of a Hobbesian social contract.](#) - Stockholm : Swedish National Defence College, 2008. - 63 lk.

Märksõnad: kodanikuühiskond; ühiskondlik leping; põhiõigused; riiklik julgeolek; terrorism; ennetamine; luure; luureteenistused; Ameerika Ühendriigid; 21. saj. algus

Lyon, David. [Surveillance after Snowden.](#) - Cambridge ; Malden, MA : Polity Press, 2015. - XII, 183 lk.

Märksõnad: infolekked; Ameerika Ühendriigid. Riiklik Julgeolekuagentuur; valitsusasutused; järelevalve; sotsiaalne kontroll; Internet; privaatsus; andmekaitse; põhiõigused; Ameerika Ühendriigid

Murphy, Karen. [State security regimes and the right to freedom of religion and belief : changes in Europe since 2001.](#) - London ; New York : Routledge, 2012, 2013. - IX, 253 lk.

Märksõnad: Euroopa; põhiõigused; riiklik julgeolek; terrorism; terrorismivastane võitlus; usuvabadus

Pars, Liisi. [Koosolekuvabadus ja selle piiramine : magistritöö](#) / Tartu Ülikool, õigusteaduskond, avaliku õiguse instituut ; juhendaja: Oliver Kask. - Tallinn : Tartu Ülikool, 2011. - 81 lk.
Märksõnad: avalik kord; julgeolek; koosolekute vabadus; magistritööd; põhiõigused

Soldatov, Andrei ; Borogan, Irina. [The Red Web : the struggle between Russia's digital dictators and the new online revolutionaries.](#) - New York : Public Affairs, 2015. - XI, 370 lk.
Märksõnad: luureteenistused; poliitiline võim; Internet; juurdepääs infole; kontroll; järelevalve; infoühiskond; teadmusühiskond; poliitilised aspektid; informatsioonivabadus; infoturve; Venemaa

Solove, Daniel J. [Nothing to hide : the false tradeoff between privacy and security.](#) - New Haven ; London : Yale University Press, 2011. - IX, 245 lk.
Märksõnad: Ameerika Ühendriigid; julgeolek; poleemika; privaatsus; põhiõigused; riigiõigus; riiklik julgeolek; turvalisus

[Surveillance by intelligence services : fundamental rights safeguards and remedies in the EU : mapping member states' legal frameworks](#) / European Union Agency for Fundamental Rights. - Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2015. - 95 lk.
Märksõnad: Euroopa Liidu maad; Euroopa Liidu õigus; Euroopa Liit; julgeolek; justiits- ja siseasjad; luureteenistused; põhiõigused

Zaure, Agnes. [Application of international human rights online - balancing privacy, freedom of information, and national security : master thesis](#) / University of Tartu, Faculty of Law, Department of Public Law ; advisor: Eneken Tikk-Ringas, co-advisor: Lauri Mälksoo. - Tartu : University of Tartu, 2016. - 78 lk.
Märksõnad: inimõigused; privaatsus; informatsioonivabadus; riiklik julgeolek; Internet; magistritööd
[TÄISTEKST](#)

ARTIKLID

Märge sulgudes on viide artikli elektroonilise täisteksti kättesaadavusele Rahvusraamatukogu [otsinguportaali](#) ja andmebaaside BECK ning HeinOnline kaudu.

Barnard-Wills, David. Security, privacy and surveillance in European policy documents // International Data Privacy Law. Vol. 3 (2013), no. 3, pp.170-180.
Through an examination of security and privacy policy documents from the EU, selected European states and the USA, this article examines problem construction and policy making in the interrelated fields of security, privacy, and surveillance. (otsinguportaal)

De Santis, Federica di ; Frigerio, Filippo. Right to privacy and government's intelligence activities: where is the balance // Bocconi Legal Papers. Vol. 5 (2015), pp. 83-112.
The aim of this paper is to analyze, also in a comparative perspective with the European legal system, the relationship between citizens' right to privacy, which plays a momentous role in the modern world, and the public interest of the Government to have a system of intelligence, with the primary purpose of protecting citizens from terrorist attacks and keeping them safe. (HeinOnline)

Dombert, Matthias ; Räucher, Kaya. Am Beispiel der deutschen Sicherheitsarchitektur: zum Grundrechtsschutz durch Organisation // Die Öffentliche Verwaltung (2014) Nr. 10, S. 414-421.
Die rechtlichen Anforderungen an die Organisation deutscher Sicherheitsbehörden stehen nicht oft im Fokus rechtswissenschaftlicher Betrachtung. Die gestiegene Bedrohung des freiheitlichen Staates von innen und außen hat allerdings Formen der polizeilichen und geheimdienstlichen Zusammenarbeit zwischen Behörden des Bundes und der Länder entstehen lassen, die nach außen hin zwar tradierte Organisationsstrukturen unberührt lassen, gerade durch die besondere Form des Zusammenwirkens vor allem aber verfassungsrechtliche Fragen aufwerfen. Sie sollen mit dem nachstehenden Aufsatz aufgezeigt werden. Dabei geht es nachfolgend im Kern vor allem um einen Aspekt: die Frage nämlich, aber inwieweit das Stichwort eines Grundrechtsschutzes durch Organisation bei den neuen Formen der Behördenkooperation hier besondere organisatorische Sicherungen gebietet.

Fabbrini, Federico. Human rights in the digital age: the European Court of Justice ruling in the data retention case and its lessons for privacy and surveillance in the United States // Harvard Human Rights Journal. Vol. 28 (2015), Issue 1, pp. 65-95.

On April 8, 2014, the European Union Court of Justice (ECJ) delivered a milestone ruling on the protection of human rights in the digital age. In the case of *Digital Rights Ireland*, the ECJ declared the *Data Retention Directive* – an EU legislative act requiring telecommunications service providers to retain for up to two years all metadata from every EU citizens' emails, text messages, and telephone calls, and to make these available to national security agencies for investigatory purposes – to be in violation of the rights to privacy and data protection enshrined in the European Union Charter of Fundamental Rights. The purpose of this Article is to examine the ECJ's decision, making it accessible to an international audience. ([otsinguportaal](#))

Heidebach, Martin. Die NSA-Affäre in Deutschland – stößt der Grundrechtsschutz an seine Grenzen? // *Die Öffentliche Verwaltung* (2015) Nr. 14, S. 593-600.
Die Abhandlung untersucht, welchen Beitrag die deutschen Grundrechte dazu leisten können. Im Mittelpunkt der Betrachtung steht dabei die Weitergabe von Daten an deutsche Sicherheitsbehörden als möglicher Anknüpfungspunkt für den deutschen Grundrechtsschutz. Diskutiert werden etwaige Beschränkungen für die Weiterverwendung der Daten in Deutschland.

Kent, Andrew. Disappearing legal black holes and converging domains: changing individual rights protection in national security and foreign affairs // *Columbia Law Review*. Vol. 115 (2015), no. 4, pp.1029-1084.

This Essay attempts to describe what is distinctive about the way the protection of individual rights in the areas of national security and foreign affairs has been occurring in recent decades. ([otsinguportaal](#))

Laberge, Cynthia. To what extent should national security interests override privacy in a post 9/11 world // *Victoria University of Wellington Working Paper Series*. Vol. 3 (2010), pp. 1-134.

September 11, 2001, and the subsequent bombings in Madrid and London in 2004 and 2005, made it clear that no country was immune from terrorism. In the wake of those attacks, nations united to implement programmes to track terrorists and prevent future attacks. Leading the worldwide effort was the US with its programmes to screen travellers through airline reservation systems, mine data of unsuspecting telecommunication company customers, and track and intercept Nanking communications. As these programmes came to light (often through leaks to the press), many were criticised both in the US and overseas as invading privacy and violating laws. Some of these programmes have been challenged in courts in the US and Europe, others have been scaled back, restructured, or discontinued The question is: Do these programmes actually work and even if they do, are they worth the cost to privacy interests? ([HeinOnline](#))

Lachenmann, Matthias. Das Ende des Rechtsstaates aufgrund der digitalen Überwachung durch die Geheimdienste? // *Die Öffentliche Verwaltung* (2016) Nr. 12, S. 501-511.

Spätestens seit den Veröffentlichungen interner Geheimdienst Dokumente durch Edward Snowden steht im Fokus der Öffentlichkeit, in welchem Umfang angloamerikanische und deutsche Geheimdienste die Privatsphäre der Bürger ausspionieren. Auch der Bundesnachrichtendienst (BND) und der Verfassungsschutz verstoßen regelmäßig vorsätzlich gegen Grundrechte. Der Beitrag stellt die betroffenen Grundrechte dar, fragt nach möglichem Rechtsschutz durch die Bürger und untersucht die Auswirkungen auf das Datenschutzrecht.

Margulies, Peter. The NSA in global perspective: surveillance, human rights, and international counterterrorism // *Fordham Law Review*. Vol. 82 (2014), Issue 5, pp. 2137-2168.

Revelations that the U.S. National Security Agency (NSA) conducts substantial surveillance abroad' have reinvigorated debate about the applicability of human rights law to surveillance performed outside a nation's territory. Recently, scholars have asserted that human rights law, including the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) either does or should give foreign nationals abroad rights against U.S. surveillance. ([otsinguportaal](#))

Miller, Russell A. Balancing security and liberty in Germany // *Journal of National Security Law & Policy*. Vol. 4 (2010), Issue 2, pp. 369-396.

Scholarly discourse over America's national security policy frequently invites comparison with Germany's policy. Interest in Germany's national security jurisprudence arises because, like the United States, Germany is a constitutional democracy. Yet, in contrast to the United States, modern Germany's historical encounters with violent authoritarian, anti-democratic, and terrorist movements

have endowed it with a wealth of constitutional experience in balancing security and liberty. (HeinOnline)

Papier, Hans-Jürgen. [Beschränkungen der Telekommunikationsfreiheit durch den BND an Datenaustauschpunkten](#) // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht – Extra (2016) Nr. 15, S. 1-15.

Im Rahmen seiner gesetzlichen Aufgabenstellung und der daraus folgenden technischen Aufklärung führt der Bundesnachrichtendienst (BND) strategische Beschränkungen in Bezug auf den internationalen Telekommunikationsverkehr durch. Diese Maßnahmen der Überwachung und Aufzeichnung betreffen nach den allgemein zugänglichen Informationen auch die Datenaustauschpunkte, die so genannten Internetexchange points (IXP). Internetexchange points sind zentrale Austauschpunkte der IP-Carrier zwischen ihren Netzen. Der nachfolgende Beitrag beschäftigt sich mit der Frage, ob diese Überwachungsmaßnahmen mit den für den BND geltenden einfachgesetzlichen Bestimmungen und mit dem Grundgesetz der Bundesrepublik Deutschland vereinbar sind. Dabei wird vor allem darauf eingegangen, inwieweit die bestehenden gesetzlichen Ermächtigungen, insbesondere im G-10-Gesetz, den aus Artikel 10 GG folgenden verfassungsrechtlichen Anforderungen genügen.

Reidenberg, Joel R. The data surveillance state in the United States and Europe // Wake Forest Law Review. Vol. 49 (2014), Issue 2, pp. 583-608.

The article presents an essay on the state of the data surveillance in Europe and the U.S. The U.S. law does not impose general data retention requirement. Europe's approach implements privacy rights through a governance model, which looks to state power as the protector of the citizens and emphasizes the regulation of data processing. ([otsinguportaal](#))

Sarnighausen, Wolf. Versammlungsfreiheit für Gewalttäter und geistige Brandstifter? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2014) Nr. 3, S. 79-82.

Extremistische Versammlungen, in deren Verlauf subtile, aber unmissverständliche Hetze gegen bestimmte Bevölkerungsgruppen betrieben wird, rufen regelmäßig eine Vielzahl von Gegendemonstrationen hervor. Viele Menschen in Deutschland halten es für untragbar und bedrohlich, dass hierdurch erneut öffentlich Gedankengut präsentiert wird, das Hass und Gewalt hervorruft und Deutschland bereits einmal in den Abgrund geführt hat. Kürzlich zielten extremistische Versammlungen in Hamburg mehr oder weniger deutlich erkennbar darauf, die Polizei als Gegner zu identifizieren, wodurch letztlich Gewalt gegen Polizeibeamte legitimiert wurde. Nach derzeitiger Rechtslage stehen selbst derartige Demonstrationen unter dem Schutz der Versammlungsfreiheit und müssen von der Polizei unter Einsatz aller verfügbaren Kräfte ermöglicht werden, solange die Begehung von Straftaten nicht nahezu sicher zu erwarten ist. Die Gewährleistung der Versammlungsfreiheit in Artikel 8 Absatz 1 GG bedarf einer Neujustierung. (BECK)

Schaar, Peter. Lässt sich die globale Internetüberwachung noch bändigen? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2013) Nr. 7, S. 214-216.

Die Enthüllungen über „PRISM“, „Tempora“ oder „XKeyscore“ fordern zur Diskussion darüber auf, wie sich angesichts globaler Kommunikationsnetze der im deutschen Grundgesetz verankerte Datenschutz und das Fernmeldegeheimnis gewährleisten lassen. (BECK)

Tourkochorit, Ioanna. The transatlantic flow of data and the national security exception in the European Data Privacy Regulation: in search for legal protection against surveillance // University of Pennsylvania Journal of International Law. Vol. 36 (2014), Issue 2, pp. 459-524.

Europe regulates data privacy against violations coming from the private sector more strictly than the U.S. The EU Directive 95/46/EC has led to the implementation of a sophisticated system of data privacy regulation having strong enforcement mechanisms. The European Commission has submitted a proposal for a new regulation, which updates data privacy law protection strengthening individual rights and foreseeing important penalties. Both the existing Directive and the Proposed Regulation do not apply to activities concerning "national security". (HeinOnline)

Wollenschläger, Ferdinand ; Krönke, Lukas. Telekommunikationsüberwachung und Verkehrsdatenspeicherung – eine Frage des EU-Grundrechtsschutzes? // Neue Juristische Wochenschrift (2016) Nr. 13, S. 906-910.

In zahlreichen Entscheidungen hat das BVerfG die Anforderungen namentlich des Fernmeldegeheimnisses (Artikel 10 GG) an Maßnahmen der Telekommunikationsüberwachung (TKÜ) durch Sicherheits- und Strafverfolgungsbehörden ausbuchstabiert. Diese Rechtsprechung sieht sich

einer potenziell weitreichenden Überformung durch EU-Grundrechte ausgesetzt, obgleich sie weitgehend in der mitgliedstaatlichen Zuständigkeit verbliebene Materien betrifft. Ein aktuelles Beispiel hierfür stellt die autonome Wiedereinführung der Verkehrsdatenspeicherung („Vorratsdatenspeicherung“) durch den deutschen Gesetzgeber dar, die trotz zwischenzeitlicher Nichtigerklärung der entsprechenden EU-Richtlinie durch den EuGH nach wie vor an den EU-Grundrechten gemessen wird. Vor diesem Hintergrund erörtert der Beitrag – ausgehend von einer Bekräftigung der nur eingeschränkten Bindung der Mitgliedstaaten an die Unionsgrundrechte (I) –, wie weit der Geltungsanspruch der EU-Grundrechte für Maßnahmen der TKÜ reicht (II) und zeigt den drohenden Bedeutungsverlust nationaler Grundrechte auf (III). (BECK)

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES*

Sulgudes sinisega märgitud andmebaas tähendab, et artikli täistekst on elektrooniliselt kättesaadav. See võimaldab Rahvusraamatukogu [registreerunud](#) ja [otsinguportaali](#) sisseloginud kasutajal sealt kohe sobiv andmebaas valida ja soovitud artikli täistekstini jõuda.

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Lindner, Josef Franz. Einheit der Rechtswissenschaft als Aufgabe // Juristenzeitung (2016) nr. 14, lk. 697-707. Ühtse praktika olulisusest õigusteaduses.

Märksõnad: õigusteadus; põhiseaduslikkuse järelevalve; Saksamaa

Münkler, Laura. Metaphern im Recht // Der Staat (2016) nr. 2, lk. 181-211. Metafooride kasutamisest õigusteaduses riigi ja õiguse kontseptsiooni taustal.

Märksõnad: õigusteadus; õigusteooria; metafoorid; mõisted; kirjandusteadus; õigusajalugu

Захарова, Мария. О французских корнях российского права : исторический анализ // Журнал российского права (2016) nr. 6, lk. 15-22. Prantsuse õiguse mõjust Vene õigussüsteemile.

Märksõnad: õigussüsteemid; õigusloome; siseriiklik õigus; õigusajalugu; Venemaa; Prantsusmaa

ÕIGUSAJALUGU

Бурова, Елена. Историческое измерение правовых и религиозных норм в процессе трансформации институтов брака и семьи // История государства и права (2016) nr. 12, lk. 3-7. Perekonna ja abieluga seotud õiguslike ja kiriklike normide muutumisest.

Märksõnad: perekond; abielu; õigusnormid; moraal; Venemaa

Meder, Stephan. Gottfried Wilhelm Leibniz (1646–1716) // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2016) nr. 3, lk. 687-707. Saksa filosoofi, matemaatiku ja füüsiku Gottfried Wilhelm Leibnizi panusest õigusteadusesse; eraõiguse reformist ajaloolise loomuõiguse alusel.

Märksõnad: õigusteadus; õigusfilosoofia; loomuõigus; õigusteooria; eraõigus; kodifitseerimine (jur.); reformid

Смыкалин, Александр. А был ли расстрел царской семьи Николая II в г. Екатеринбурге летом 1918 года? // История государства и права (2016) nr. 10, lk. 8-13. Nikolai II perekonna hukkamise erinevatest versioonidest.

Märksõnad: Nikolai II, Vene keiser (1868–1918); tsaarid; tapmine

Шеметова, Наталья. Правовая регламентация отношений в сфере оборота недвижимого имущества в Древнем Египте // История государства и права (2016) nr. 10, lk. 21-24. Kinnisvarakäibe õiguslikust regulatsioonist Vana-Egiptuses.

Märksõnad: kinnisvara; käive; Vana-Egiptus

TSIVILÕIGUS

Cowan, Dave. The judicialisation of homelessness law: a study of regulation 8(2) allocation of housing and homelessness (review procedures) regulations 1999 // Public Law (2016) nr. 2, lk. 235-253. Eluasemeõigusest ja kodutusega seotud regulatsioonist ja kohtupraktikast Suurbritannias.

Märksõnad: eluase; kodutus; kodutud; elamuõigus; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Suurbritannia ([WESTLAW](#))

Schirmer, Jan-Erik. Rechtsfähige Roboter? // Juristenzeitung (2016) nr. 13, lk. 660-666. Robotite suurenevast kasutamisest igapäevaelus õigusvõime ja vastutuse aspektist.

Märksõnad: robotid; õigusteooria; õigusvõime; vastutus; intellektitehnika

Asjaõigus

Козлова, Н. В. Проблемы статуса частного образовательного учреждения в свете реформирования законодательства о вещных правах // Журнал российского права (2016) nr. 7, lk. 35-43. Eraõppeasutuse mõistest, tähendusest ja käsitlest juriidilise isikuna Vene õiguses asjaõiguse regulatsiooni reformimisel.

Märksõnad: omand; erakoolid; erakõrgkoolid; juriidilised isikud; piiratud asjaõigused; eraõigus; reformid; Venemaa

Lühmann, Tobias B. Der Anspruch auf Verlegung der Ausübung einer Grunddienstbarkeit // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 34, lk. 2454-2459. Servituudi asukoha määratlemisest tsiviilseadustiku § 1023 mõistes.

Märksõnad: omand; servituudid; piiratud asjaõigused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Võlaõigus

Arnerstål, Stojan. Protecting the reputation and image of franchise concepts with trademark law and contract law // Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland (2016) nr. 3, lk. 366-390. Frantsiisi käsitlest kaubamärgi- ja lepinguõiguses.

Märksõnad: frantsiis; lepingud; tehingud; lepinguõigus; kaubamärgid; Roots

Buck-Heeb, Petra. Rechtsfolgen fehlender oder fehlerhafter Kreditwürdigkeitsprüfung // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 29, lk. 2065-2070. Krediitvõimekuse kontrollist eluasemelaenudega seotud seadusemuudatustes; regulatsiooni probleemkohtadest.

Märksõnad: tarbijakrediit; laenud; eluasemelaenud; maksevõime; kontroll; laenulepingud; kahju hüvitamine; Saksamaa ([BECK](#))

Leuschner, Lars. Die Zulässigkeit vertraglicher Haftungsbeschränkungen in Deutschland und Polen // Osteuropa-Recht (2016) nr. 2, lk. 206-216. Vastutuse lepingulisest piiramisest Saksa ja Poola õiguses.

Märksõnad: lepinguõigus; lepingud; vastutus; piirangud; Poola; Saksamaa

Lomfeld, Bertram. Digitaler Schrott – Widerruf von digitalen Inhalten // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 6, lk. 174-177. Õigusest digitaalset sisu tagastada – teenustest või toodetest loobumise regulatsioonist.

Märksõnad: e-kaubandus; Interneti-teenused; digitaalmajandus; teenused; lepingud; andmekaitse; tarbijakaitse; Euroopa Liidu õigus ([BECK](#))

Ryynänen, Juha. Urakkasopimuksen muutokset // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 586-591. Muudatustest Soome ehituslepingutes.

Märksõnad: lepinguõigus; ehitus; lepingud; Soome

Sund-Norrgård, Petra. Franchising in Finland – lessons learned from a multiple case study // Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland (2016) nr. 3, lk. 261-304. Frantsiisilepingutest Soomes frantsiisi alusel tegutsevate kohalike ettevõtete näitel.

Märksõnad: frantsiis; lepingud; tehingud; ettevõtted; Soome

Perekonnaõigus

Beck, Volker ; Tometten, Christoph. Ehe für alle // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 14, lk. 581-587. Samasooliste abielu seadustamisest; välismaise kohtupraktika mõjust Saksa õigusele.

Märksõnad: samasoolised; abielu; võrdsed võimalused; diskrimineerimine; põhiseadused; kõrgema astme kohtud; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa; Ameerika Ühendriigid; Brasiilia; Mehhiko

Heiderhoff, Bettina. Herausforderungen durch neue Familienformen – Zeit für ein Umdenken? // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 36, lk. 2629-2634. Lapse õiguste kaitsest uutes peremudelites.

Märksõnad: perekond; peresuhted; lapsed; lapse õigused; põlvnemine; isadus; lapsevanemad; hooldusõigus; Saksamaa ([BECK](#))

Vries, Tina de. Das neue polnische Personenstandsgesetz // Jahrbuch für Ostrecht (2016) nr. 1, lk. 21-31. Märtsist 2015 kehtivast uuest perekonnaseisuseadusest ja perekonnaga seotud toimingute digitaalsest registrist Poolas.

Märksõnad: perekond; perekonnaseisuaktid; registrid; elektroonilised dokumendid; Poola

Pärimisõigus

Mikkola, Tuulikki. Rajat ylittävän perimyksen haasteista: esimerkkinä Englannin jäämistöoikeus // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 404-427. Piiriülese pärimisega seotud probleemidest Inglise pärimisõiguse näitel.

Märksõnad: pärimine; pärijad; pärand; testamendid; rahvusvaheline eraõigus; tavaõigus; võrdlev õigus; Suurbritannia

ÄRIÕIGUS

Danciu, Florin. Chinese leniency programme – recent developments // European Competition Law Review (2016) nr. 7, lk. 294-298. Kartellikokkulepete avalikustamisest, leebuspoliitikast ja -programmidest Hiina konkurentsioiguses.

Märksõnad: kartellid; monopolid; kokkulepped; avalikustamine; konkurents (maj.); sanktsioonid; konkurentsioigus ([WESTLAW](#))

Fehling, Michael. Perspektiven des öffentlichen Wirtschaftsrechts // Juristenzeitung (2016) nr. 11, lk. 540-547. Avaliku majandusõiguse arengust ja perspektiividest; eraõiguse mõjust haldusõiguse reformimisele.

Märksõnad: majandusõigus; majanduspoliitika; avalik õigus; eraõigus; haldusõigus; reformid; Saksamaa

Tallen, Maike ; Kuglarz, Pawel. (Vor-)insolvenzliche Sanierungsverfahren – ein Vergleich zwischen dem polnischen und dem deutschen Recht // Osteuropa-Recht (2016) nr. 2, lk. 239-251. Saneerimismenetlustest Poola ja Saksa õiguses.

Märksõnad: pankrotiõigus; pankrotid; maksejõuetus; saneerimine; võrdlev õigusteadus; Poola; Saksamaa

Vesala, Juha. Innovaation edistämisen haasteet kilpailuoikeudessa – ajankohtaiset immateriaalioikeuskysymykset esimerkkeinä // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 579-585. Innovatsioonist ettevõtluses: vajadus, ülesanded ja takistavad tegurid (nt konkurents, intellektuaalne omand, litsentsid).

Märksõnad: ettevõtlus; innovatsioonid; konkurents (maj.); intellektuaalne omand; Soome

Weller, Marc-Philippe ; Thomale, Chris ; Benz, Nina. Englische Gesellschaften und Unternehmensinsolvenzen in der Post-Brexit-EU // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 33, lk. 2378-2383. Saksamaal tegutsevate inglise äriühingute õiguslikust seisundist pärast Brexitit.

Märksõnad: äriühingud; õiguslik seisund; pankrotid; pankrotimenetlus; saneerimine; Euroopa Liidu õigus; liikmesriigid; Saksamaa; Suurbritannia ([BECK](#))

INTELLEKTUAALNE OMAND

Bellido, Jose ; Macmillan, Fiona. Music copyright after collectivisation // Intellectual Property Quarterly (2016) nr. 3, lk. 231-246. Muusikateoste autoriõigustest 20. sajandil – arenevad tehnoloogiad, litsentsitasud jm.

Märksõnad: muusika; autoriõigus; litsentsid; litsentsitasu; muusikatööstus; tehnoloogia

Cheng-Davies, Tania. A work of art is not just a barrel of pork: the relationship between private property rights, moral rights doctrine and the preservation of cultural heritage // Intellectual Property Quarterly (2016) nr. 3, lk. 278-294. Kultuuripärandist, moraalsest õigusest ja avalikust huvist kunsti kaitsmisel; kunstist kui eraomandist ja autori õigusest seda kaitsta.

Märksõnad: kunst; kunstnikud; autoriõigus; omand; eraomand; kultuurivarad; hävitamine; avalik huvi

Czychowski, Christian. Erleichterte Verfolgung grenzüberschreitender Rechtsverletzungen im Urheberrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 32, lk. 2302-2304. Mööbliesemete omandist (nt Wagenfeldi lambid) ja piiriülestest autoriõigustest Liidu Ülemkohtu ja Euroopa Kohtu praktikas.

Märksõnad: mööbel; omand; autoriõigus; Euroopa Kohus; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Pihlajarinne, Taina. Laajalti tunnetun tavamerkin suoja – KKO 2016:16 // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 600-610. Maineka kaubamärgi (Verkkokauppa.com) kaitsega seotud Soome ülemkohtu otsusest.

Märksõnad: tööstusomand; kaubamärgid; kohtulahendid; Soome

KESKKONNAÕIGUS

Faure, Michael ; Weber, Franziska. Potential and limits of out-of-court rapid claims settlement – a law and economics analysis // Journal of Environmental Law (2016) nr. 1, lk. 125-150. Keskkonnakahjudega seotud vaidluste kohtuvälisest lahendamisest teoorias ja praktikas.

Märksõnad: keskkonnakaitse; keskkonnakahju; vastutus; kahju hüvitamine; vaidluste lahendamine; vastutuskindlustus; tsiviilkohtumenetlus; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid; Belgia ([Oxford University Press Journals](#))

Linna, Tuula. Konkurssipesän vastuu ympäristövahingosta // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 373-403. Keskkonnakahjude eest vastutamisest ettevõtte pankroti korral Rootsis ja Soomes; keskkonnakahjude seaduse ja pankrotiseaduse tõlgendamisest.

Märksõnad: keskkonnakahju; vastutus; pankrotiõigus; pankrotid; pankrotimenetlus; ettevõtted; saneerimine; kaevandused; kohtulahendid; Soome; Rootsi

Macintosh, Andrew ; Wilkinson, Debra. Complexity theory and the constraints on environmental policymaking // Journal of Environmental Law (2016) nr. 1, lk. 65-93. Keerukusteooriast keskkonnapoliitikas; LEAF-BEDS mudelist ja selle mõjust keskkonnaõigusele.

Märksõnad: keskkonnakaitse; keskkonnapoliitika; keerukusteooria; õigusteadus ([Oxford University Press Journals](#))

Sands, Philippe. Climate change and the rule of law: adjudicating the future in international law // Journal of Environmental Law (2016) nr. 1, lk. 19-35. Rahvusvaheliste kohtute osast kliimamuutustega seotud vaidluste lahendamisel.

Märksõnad: rahvusvahelised kohtud; keskkonnakaitse; kliimamuutused; vaidluste lahendamine; Rahvusvaheline Kohus (ICJ); Rahvusvaheline Mereõiguse Kohus (ITLOS) ([Oxford University Press Journals](#))

TÖÖÕIGUS

Bayer, Walter. Die Erosion der deutschen Mitbestimmung // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 27, lk. 1930-1936. Töötajate kaasamisest ettevõtte tegevust puudutavatesse otsustesse.

Märksõnad: ettevõtted; äriühingud; töötajad; kaasamine; otsustamine; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Филипова, Ирина. Урегулирование трудового спора посредством медиации : современное состояние законодательства, практика его применения и перспективы развития // Журнал российского права (2016) nr. 6, lk. 93-99. Mediatsiooni rakendamisest töövaidluste lahendamisel.

Märksõnad: töösuhted; vaidluste lahendamine; mediatsioon; töötajad; tööandjad; lepitamine; Venemaa

Giesen, Richard. Reform der Leiharbeit // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 5, lk. 130-134. Renditööjõuga seotud regulatsiooni kavandatavatest muudatustest.

Märksõnad: töösuhted; renditöö; töötajad; töölepingud; vaidluste lahendamine; reformid; Saksamaa (BECK)

Hanau, Hans. Schöne digitale Arbeitswelt? // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 36, lk. 2613-2617. Infotehnoloogia mõjust töösuhetele (nn tööõigus 4.0).

Märksõnad: töösuhted; infotehnoloogia; töökorraldus; tööaeg; Saksamaa (BECK)

Herzfeld Olsson, Petra. Possible shielding effects of article 27 on workers' rights to information and consultation in the EU Charter of Fundamental Rights // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2016) nr. 2, lk. 251-273. Töötajate õigusest olla informeeritud ja ära kuulatud; ELi põhiõiguste harta artikli 27 tõlgendamisest.

Märksõnad: töötajad; juurdepääs infole; nõustamine; tööandjad; ettevõtted; põhiõigused; Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2004); seaduste tõlgendamine

Lunk, Stefan ; Seidler, Christoph. Neue Formvorschriften für Anzeigen und Erklärungen – (ungewollte) Auswirkungen im Arbeitsrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 30, lk. 2153-2155. Tsiviilseadustiku § 309 p 13 muudatuse (jõustub 01.10.2016) mõjust tööõigusele ja töölepingute sõnastusele.

Märksõnad: töösuhted; töölepingud; elektroonilised dokumendid; andmekaitse; tarbijakaitse; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa (BECK)

Мощная, Оксана. Некоторые проблемы правового регулирования заработной платы в Российской Федерации // Журнал российского права (2016) nr. 6, lk. 82-92. Palga kujundamisest, maksimisest ja selle regulatsioonist Vene tööõiguses; töökoodeksi 4. osa artikli 137 tõlgendamisest.

Märksõnad: töösuhted; palk; palgakujundus; miinimumpalk; keskmine palk; tulemuspalk; seaduste tõlgendamine; tööõigus; Venemaa

SOTSIAALÕIGUS

Гусев, А. Ю. Формы и способы защиты прав граждан в сфере социального обеспечения // Журнал российского права (2016) nr. 7, lk. 120-128. Sotsiaalkaitsest ja sotsiaalkindlustuse vormidest Vene õiguses.

Märksõnad: töötajad; sotsiaalkaitse; sotsiaalkindlustus; töösuhted; ametiühingud; kontroll; vaidluste lahendamine; Venemaa

Plagemann, Hermann ; Radtke-Schwenzer, Kerstin. Aktuelle Entwicklungen im Recht der gesetzlichen Unfallversicherung // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 28, lk. 2004-2010. Kohustusliku õnnetusjuhtumikindlustusega seotud muudatustest sotsiaalseadustikus ja kohtupraktikast 2015. aastal.

Märksõnad: tööõnnetused; kutsehaigused; hüvitised; kindlustus; õnnetusjuhtumikindlustus; erikohtud; kohtulahendid; Saksamaa (BECK)

FINANTSÕIGUS

Janczuk-Gorywoda, Agnieszka. Online platforms as providers of transnational payments law // European Review of Private Law (2016) nr. 2, lk. 223-251. Internetipõhistest maksesüsteemidest PayPali näitel.

Märksõnad: PayPal (ettevõtte); e-äri; e-kaubandus; ettevõtted; maksesüsteemid; Internet; tarbijad; kaugmüük; e-maksed; äriõigus

Meri, Otto. Pankin oikeus yksipuoliseen koronkorotukseen – KKO 2016:10 // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 592-600. Panga ühepoolsest õigusest tõsta intressimäärasid – Soome ülemkohtu otsusest.

Märksõnad: pangad (maj.); intressid; kohtulahendid; Soome

Schröder, Ulrich Jan. Managergehälter als Gegenstand europäischer und staatlicher Regulierung // Juristenzeitung (2016) nr. 11, lk. 556-566. Investeerimispankurite lisatasudest; tegevjuhtide, juhatuste ja järelevalvenõukogude töö hüvitamise regulatsioonist ELi (nt direktiiv 2013/36/EL) ja Saksa õiguses; hüvitiste regulatsiooni põhiõiguslikest piiridest.

Märksõnad: juhid; lisatasud; hüvitised; piirangud; põhiõigused; pangad (maj.); äriühingud; Euroopa Liidu õigus; siseriiklik õigus; Saksamaa

Журавлева, Оксана. Правовые принципы налогообложения семей // Журнал российского права (2016) nr. 6, lk. 115-124. Riigi perepoliitika ja perede maksustamise põhimõtetest Vene maksuõiguses.

Märksõnad: perekond; maksustamine; printsiibid; perepoliitika; abielu; lapsed; võrdsed võimalused; maksuõigus; Venemaa

KARISTUSÕIGUS

Castellani-Dembélé, Anne-Cécile ; Labrune, Nicolas. Die Eilverfahren in Frankreich // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 14, lk. 974-986. Halduskohtumenetlusest ja reformidest vaidluste lahendamisel Prantsuse õiguses.

Märksõnad: halduskohtumenetlus; kiirmenetlus; õiguskaitse; vaidluste lahendamine; reformid; kohtulahendid; Prantsusmaa (BECK)

Hecker, Bernd. Teilweise gerechtfertigte Tötung mehrerer Menschen // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2016) nr. 7, lk. 455-471. Abistatud enesetapust karistusseadustiku § 217 tähenduses ja sätte põhiseaduslikkusest.

Märksõnad: suitsiidid; abistamine; eutanaasia; arstid; karistused; proportsionaalsuse põhimõte; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Hurtig, Johanna. Uskonnollisuus ja seksuaalinen itsemäärämisoikeus // Haaste (2016) nr. 2, lk. 10-12. Usu mõjust seksuaalsele enesemääramisele; erinevat usku vägivallaohvrite kogemusest.

Märksõnad: seksuaalkuriteod; seksuaalne väärkohtlemine; kuriteoohvrid; usk

Kivivuori, Janne ; Kuitunen, Laura ; Lehti, Martti. Sosioekonominen asema ja suhtautuminen tuomioistuimiin: onko väestöryhmien välillä eroja? // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 428-459. Suhtumisest kohtusse rahvusvahelistes ja Soomes tehtud uurimustes; 2013. aastal tehtud uuringust inimeste sotsiaalmajandusliku seisuga ja kohtute tegevusse suhtumise seostest.

Märksõnad: kohtud; kriminoloogia; õigussotsioloogia; uuringud; Soome

Koskenoja, Maija. Ihmiskauppa rikosprosessissa: seksuaalisen itsemäärämisoikeuden loukkaus jää paitsioon // Haaste (2016) nr. 2, lk. 20-22. Inimkaubandusest ning seksuaalvahekorraga nõustumise ja seksuaalse ärakasutamise piiritlemisest. Vt ka artiklit lk. 16-17.

Märksõnad: seksuaalkuriteod; inimkaubandus; seksuaalne väärkohtlemine; Soome

Kreuzer, Arthur. Prostitutionsgesetzgebung und Opferschutz // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 5, lk. 148-151. Prostitutsiooni kontrollist ja reguleerimisest; 2002. aasta seaduse kitsaskohtadest.

Märksõnad: prostitutsioon; inimkaubandus; naised; kuriteoohvrid; karistused; Saksamaa (BECK)

Kühne, Hans-Heiner. Der strafrechtliche Ehrenschutz ausländischer Staatsoberhäupter als Instrument des Imports freiheitsfeindlicher Vorstellungen? // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2016) nr. 7, lk. 435-442. Ajakirjandusvabaduse piiridest ja karistusõiguslikust vastutusest teise riigi juhtide solvamise eest Türgi peaministrisse suhtumise näitel.

Märksõnad: ajakirjandusvabadus; solvamine; välismaalased; peaministrid; sõnavabadus; vastutus; põhiseadused; kohtulahendid; Türgi; Saksamaa

Nissinen, Jussi. Seksuaalirikoksia estävä työ pedofiilien parissa tärkeää // Haaste (2016) nr. 2, lk. 36-38. Ennetavatest programmidest ja meetmetest laste seksuaalse ärakasutamise takistamiseks Euroopa Liidus ja Soomes.

Märksõnad: seksuaalkuriteod; lapsed; kriminaalpreventsioon; Euroopa Liidu õigus; Soome

Roggan, Fredrik. Straf- und strafprozessrechtliche Aspekte des Einsatzes von Verdeckten Mitarbeitern und V-Leuten nach dem Bundesverfassungsschutzgesetz: über die Privilegierung geheimdienstlicher Tätigkeit gegenüber strafverfolgender Aufgabenerfüllung // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2016) nr. 6, lk. 393-410. Eriteenistuste kaasamisest info kogumisse ja jälitustegevusse põhiseadusliku korra kaitsmiseks karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku tähenduses.

Märksõnad: kriminaalmenetlus; põhiseadused; eriteenistused; jälitustegevus; luureteenistused; julgeolekuteenistused; Saksamaa

Sarani, Sari. Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset kyberympäristössä // *Haaste* (2016) nr. 2, lk. 39-41. Soome keskkriminaalpolitsei tegevusest võitluses laste seksuaalse ärakasutamisega Internetis.

Märksõnad: küberkuriteod; lapsed; politsei; Internet; Soome

Schünemann, Bernd. Das deutsche Strafrecht und seine Wissenschaft vier Menschenalter nach Franz von Liszts Gießener Lehrbuch // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2016) nr. 8, lk. 506-518. Saksa juristi Franz von Liszti (1851–1919) karistusõiguse õpiku mõjust karistusõiguse dogmaatikale ja teadusele.

Märksõnad: õigusteadus; õigusteooria; kriminaalpoliitika; kriminoloogia; juristid; õpikud; Saksamaa

Сидоренко, Элина. Административная преюдиция в уголовном праве : проблемы правоприменения // *Журнал российского права* (2016) nr. 6, lk. 125-133. Haldusvastutusest kriminaalõiguse teoorias ja kohtupraktikas; Vene kriminaalkoodeksi §-de 154 ja 180 tõlgendamisest.

Märksõnad: kriminaalvastutus; haldusvastutus; karistused; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Venemaa

MENETLUSÕIGUS

Hauck, Ronny. Geheimnisschutz im Zivilprozess – was bringt die neue EU-Richtlinie für das deutsche Recht? // *Neue Juristische Wochenschrift* (2016) nr. 31, lk. 2218-2223. Ettevõtete ärisaladuste kaitsest tsiviilkohtumenetluses; ELi direktiivist 2016/943 ja selle mõjust siseriiklikule õigusele.

Märksõnad: ärisaladused; konfidentsiaalne info; ettevõtted; kohtumenetlus; tsiviilkohtumenetlus; siseriiklik õigus; menetlusõigus; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa ([BECK](#))

Jahn, Matthias ; Gerhardt, Rudolf. Prominentenstrafrecht – mediale Ausschlichtung und ihre Grenzen // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2016) nr. 5, lk. 155-157. Ajakirjanduse ja avaliku arvamuse mõjust prominentsete isikute kohtuasjade menetlemisele.

Märksõnad: ajakirjandus; kohtumenetlus; poliitikut; ettevõtjad; kohtunikud; kriminaalmenetlus; avalikkus ([BECK](#))

Meller-Hannich, Caroline. Die Rolle des Sachverständigen im deutschen Zivilprozess // *Zeitschrift für Zivilprozess* (2016) nr. 3, lk. 263-293. Ekspertide kaasamisest tsiviilkohtumenetluses (ekspertide valik, vastutus, koostöö kohtunikuga, kulud).

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; eksperdid; kohtunikud; tõendamine (jur.); koostöö; kulud; juurdepääs infole; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Sousa Mendes, Paulo de. Die Finanzmarktaufsicht und der Transfer von Informationen aus dem Verwaltungsverfahren in das Strafverfahren // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2016) nr. 6, lk. 380-392. Kriminaalmenetluslikust jälitustegevusest turu kuritarvitamise järelevalves Euroopa riikide võrdluses.

Märksõnad: kapitaliturg; finantsturg; järelevalve; kriminaalmenetlus; eeluurimine; jälitustegevus; väärtpaberid; prokuratuur; juurdepääs infole; võrdlev analüüs; Euroopa

Зажичкий, Валерий. Прокурор в уголовном процессе // *Государство и право* (2016) nr. 6, lk. 61-70. Prokuröri mõjuvõimust Venemaal.

Märksõnad: prokurörid; kriminaalmenetlus; süüdistus (jur.); õigusaktid; Venemaa

Tarkka, Anna-Stiina. Itsekriminointisuoja ja hyödyntämiskiellot – vertailevia näkökohtia hallinto- ja rikosprosessista // *Lakimies* (2016) nr. 3/4, lk. 488-515. Enese mittesüüstamise privileegi ja *ne bis in idem* põhimõtte võrdlevast käsitlusest halduskohtu- ja kriminaalmenetluses.

Märksõnad: halduskohtumenetlus; kriminaalmenetlus; printsiibid; Euroopa Liidu õigus; kuriteod; tõendamine (jur.); süütuse presumpatsioon; kohtulahendid; Soome

Wendland, Matthias. Grundsätze des Vollstreckungsverfahrens // *Zeitschrift für Zivilprozess* (2016) nr. 3, lk. 347-381. Sundtäitmise menetluslikest põhimõtetest.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; sundtäitmine; võlad; kohtutäiturid; printsiibid; reformid; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

RIIGIÕIGUS

Becker, Ulrich ; Kersten, Jens. Phänomenologie des Verfassungswandels // *Archiv des öffentlichen Rechts* (2016) nr. 1, lk. 1-39. Demograafilise arengu mõjust põhiseaduse sätete sisu muutumisele. Kokkuvõtte inglise keeles.

Märksõnad: demograafia; demokraatia; põhiseadused; fenomenoloogia; õigusfilosoofia; õigusteooria; Saksamaa

Behnke, Joachim ; Weinmann, Philipp. Flexibler und Zielgerichteter Ausgleich – eine innerparteilichen Proporz orientierte Alternative zum geltenden Bundestagswahlrecht // *Zeitschrift für Parlamentsfragen* (2016) nr. 2, lk. 369-388. Kompensatsioonimandaadist Saksa valimissüsteemis (kasutati 2013. aasta parlamendivalimistel); konstitutsioonikohtu hinnangust.

Märksõnad: valimised; mandaat; parteid; hääletamine; valimissüsteemid; parlamendivalimised; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa ([Nomos eLibrary](#))

Broscheit, Jannis ; Schulz, Nils. Feiertags(-schutz)kritik an Feiertagen – ein zu heißer Tanz? // *Die Öffentliche Verwaltung* (2016) nr. 12, lk. 511-521. Õigusest puhkepäevadele põhiseaduses ning piirangutest puhkepäevadel avalike ürituste (nt koosolekud, meelevaldused vm) korraldamisel.

Märksõnad: põhiõigused; koosolekute vabadus; meelevaldused; puhkepäevad; riigipühad; kirikupühad; põhiseadused; Saksamaa

Di Fabio, Udo. Bewahrung und Veränderung demokratischer und rechtsstaatlicher Verfassungsstruktur in den internationalen Gemeinschaften // *Archiv des öffentlichen Rechts* (2016) nr. 1, lk. 106-116. Põhiseaduse osast riigiüleses ühiskonnas. Samal teemal veel kolm artiklit erinevatelt autoritelt (lk. 117-150).

Märksõnad: põhiseadused; õigusteadus; põhiõigused; rahvusülesus; eurointegratsioon; euroopastumine

Franzius, Claudio. Das Internet und die Grundrechte // *Juristenzeitung* (2016) nr. 13, lk. 650-659. Põhiõigustest, meediavabadusest Internetis ja sotsiaalvõrgustikes ning sellega seotud probleemidest.

Märksõnad: põhiõigused; ajakirjandusvabadus; sõnavabadus; Internet; sotsiaalsed võrgustikud; Saksamaa

Friehe, Matthias. Extragesetzliche Parlamentspolizei? // *Die Öffentliche Verwaltung* (2016) nr. 12, lk. 521-524. Parlamendipolitsei ülesannetest ja tegevuse regulatsioonist; põhiseaduse artikli 40 lg 2 p 1 tõlgendamisest.

Märksõnad: parlamendid; politsei; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Friehe, Matthias. Straßenrechtliche Wahlkampflenkung? // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2016) nr. 13, lk. 887-891. Suunatud valimisvõitlusest ja erakondade valimisplakatite paigutamist teedele ja tänavatele; põhiseaduse artiklite 21 ja 38 tõlgendamisest.

Märksõnad: parteid; reklaam; avalik ruum; valimisvõitlus; piirangud; valimisõigus; põhiseadused; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Hellmann, Daniel. Weg vom Pfadabhängigkeitsproblem: Präferenzwahl in Mehrpersonenwahlkreisen als Reformoption des Bundeswahlrechts? // *Zeitschrift für Parlamentsfragen* (2016) nr. 2, lk. 389-410. Üksiku ülekantava hääle meetodist (*Single Transferable Vote* – STV) valimistel ja ettepanekutest Saksa valimissüsteemi reformimiseks.

Märksõnad: valimised; valimissüsteemid; reformid; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa ([Nomos eLibrary](#))

Hillgruber, Christian. Die Meinungsfreiheit als Grundrecht der Demokratie. Der Schutz des demokratischen Resonanzbodens in der Rechtsprechung des BVerfG // Juristenzeitung (2016) nr. 10, lk. 495-501. Poliitiliste arvamuste vabadusest Saksa konstitutsioonikohtu käsitluses ja praktikas.

Märksõnad: demokraatia; kohtulahendid; sõnavabadus; poliitika; põhiõigused; konstitutsioonikohtud; Saksamaa

Holzner, Thomas. Parlamentarische Informationsansprüche im Spannungsfeld zwischen demokratischer Kontrolle und Staatswohlinteressen // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 16, lk. 668-674. Parlamendi info- ja kontrolliõigusest eriteenistuste kogutud materjalide suhtes; põhiseaduse artiklist 44.

Märksõnad: parlamendid; parlamendikomisjonid; infoõigus; eriteenistused; julgeolekuteenistused; kontroll; piirangud; riigisaladused; konfidentsiaalne info; põhiseadused; Saksamaa

Huber, Bertold. Unbegleitete minderjährige Flüchtlinge im Migrationsrecht // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 17, lk. 1216-1217. Alaealiste, saatjata sisserändajate õigusliku seisundi probleemidest; laste ja noorte majutamise, hoolduse ja abistamise 28.10.2015 jõustunud seadusest.

[Täistekst](#) (12 lk.) ainult elektroonilises versioonis.

Märksõnad: sisserändajad; varjupaigataotlejad; alaealised; lapsed; noored; õiguslik seisund; riiklikud toetused; Saksamaa

Ingold, Albert. Oppositionsrechte stärken? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 5, lk. 143-145. Vähe- ja opositsiooniparteide õiguste tagamisest parlamendis; põhiseaduse (eelkõige artikli 38) tõlgendamisest.

Märksõnad: parlamendid; parteid; opositsiooniparteid; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Jacobs, Holger. Die Wahrung der parlamentarischen Ordnung // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 13, lk. 563-569. Parlamendi kodukorras ja parlamendi esimehe rakendatavatest abinõudest korra tagamiseks; parlamendiliikmete sotsiaalmeediapostitustest kodukorra aspektist.

Märksõnad: parlamendid; kodukorrad; parlamendiliikmed; sotsiaalmeedia; põhiseadused; liidumaad; Saksamaa

Kley, Dieter. Zur Bindung des Bundesverfassungsgerichts an die tatsächlichen Feststellungen des Fachgerichts bei der Entscheidung über die Urteilsverfassungsbeschwerde // Verwaltungsarchiv (2016) nr. 3, lk. 359-379. Konstitutsioonikohtu põhimõtetest erikohtute otsuste kontrollimisel.

Märksõnad: konstitutsioonikohtud; põhiseaduslikkuse järelevalve; edasikaebemenetlus; erikohtud; põhiseadused; kohtulahendid; Saksamaa

Lachenmann, Matthias. Das Ende des Rechtsstaates aufgrund der digitalen Überwachung durch die Geheimdienste? // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 12, lk. 501-511. Põhiõiguste ja andmekaitsest ning Ameerika ja Saksa julgeolekuteenistuste õigusest kodanike erasuhtluse jälgimiseks.

Märksõnad: põhiõigused; eraelu; võrgusuhtlus; jälitustegevus; julgeolekuteenistused; andmekaitse; juurdepääs infole; piirangud; põhiseadused; Saksamaa; Ameerika Ühendriigid

Leisner, Walter. „Nation“ und Verfassungsrecht // Der Staat (2016) nr. 2, lk. 213-234. Rahvuse ja riigi identiteedist rahvaste rände ja poliitiliste arengute taustal; juriidilise mõiste „rahvus“ muutumisest alates 18. sajandist ja Saksa põhiseaduse tõlgendamisest.

Märksõnad: riik; rahvas; rahvuslik identiteet; ränne (demogr.); integratsioon; mõisted; põhiseadused; Saksamaa

Nees, Daniel. Wie viel Demokratie vertragen unsere Außenbeziehungen? // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 16, lk. 674-681. Parlamendi kontrollifunktsioonist eriteenistuste tegevuse üle; parlamendiliikmete ja uurimiskomisjonide infonõuete piiridest.

Märksõnad: parlamendid; parlamendikomisjonid; parlamendiliikmed; infoõigus; kontroll; eriteenistused; julgeolekuteenistused; piirangud; riigisaladused; konfidentsiaalne info; valitsused; põhiseadused; Saksamaa

Neuner, Jörg. Die Kontrolle zivilrechtlicher Entscheidungen durch das Bundesverfassungsgericht // Juristenzeitung (2016) nr. 9, lk. 435-441. Saksa konstitutsioonikohtu osast tsiviilkohtuasjade menetlemise järelevalves.

Märksõnad: konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; järelevalve; tsiviilkohtumenetlus; Saksamaa

Purnhagen, Kai ; Reisch, Lucia. „Nudging Germany“? Herausforderungen für eine verhaltensbasierte Regulierung in Deutschland // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2016) nr. 3, lk. 629-655. Käitumispõhise suunamise regulatsiooni kontseptsioonist Saksa õigusteaduse aspektist ja valitsuse uuest strateegiast „Tõhus valitsemine“; Ameerika Ühendriikide ja Suurbritannia kogemusest.

Märksõnad: valitsused; valitsemine; õigusloome; kvaliteet; õigusteadus; võrdlev õigusteadus; Saksamaa; Ameerika Ühendriigid; Suurbritannia

Rixen, Stephan. Deformierte Menschenwürde? – Neuere philosophische Beobachtungen zur utilitaristischen Versuchung des Rechts // Juristenzeitung (2016) nr. 12, lk. 585-594. Inimväärikuse tagamisest põhiseaduse aspektist.

Märksõnad: õigusfilosoofia; põhiõigused; põhiseadused; inimväärikus; Saksamaa

Schönberger, Christoph. Vom Verschwinden der Anwesenheit in der Demokratie. Präsenz als bedrohtes Fundament von Wahlrecht, Parteienrecht und Parlamentsrecht // Juristenzeitung (2016) nr. 10, lk. 486-494. Isikliku kohaloleku olulisusest valimis-, erakonna- ja parlamendiõiguses virtuaalse suhtlemise ja üha mobiilsemaks muutuva ühiskonna ajastul.

Märksõnad: demokraatia; valimised; parteid; esindamine; parlamendid; Internet; Saksamaa

Smeddinck, Ulrich ; Bornemann, Basil. Anstößiges Anstoßen? – Kritische Beobachtungen zur Diskussion über „Nudging“ im deutschen Kontext // Zeitschrift für Parlamentsfragen (2016) nr. 2, lk. 437-459. Käitumispõhise (varjatud) suunamise strateegia kasutamisest poliitikas ja riigi juhtimisel.

Märksõnad: valitsused; valitsemine; õigusloome; poliitika; juhtimine; strateegiad; Saksamaa; Suurbritannia ([Nomos eLibrary](#))

Черепанов, Виктор. Поддержка выдвижения кандидатов : исторический контекст, проблемные вопросы и поиск решения // Журнал российского права (2016) nr. 6, lk. 23-32. Kandidaatide ülesseadmise, toetamise ja registreerimisega seotud probleemidest Vene valimisõiguses.

Märksõnad: valimised; kandidaadid; parteid; valimisõigus; Venemaa

Waechter, Kay. Ist eine Wirtschaftsverfassung heute nützlich? // Juristenzeitung (2016) nr. 11, lk. 533-539. Majanduse reguleerimisest põhiseaduses; majanduskonstitutsiooni mõistest ja tähendusest.

Märksõnad: põhiseadused; majandus; õigusloome; Saksamaa

Weber, Ferdinand. Formen Europas // Der Staat (2016) nr. 2, lk. 151-179. Euroopa Liidu juriidilise vormi mõiste määratlemisest; ELi toimimise lepingu ja Saksa põhiseaduse tõlgendamisest.

Märksõnad: õigusteooria; organisatsiooniteooria; riigiteooriad; õigusajalugu; põhiseadused; Euroopa Liidu toimimise leping (2007); seaduste tõlgendamine; siseriiklik õigus; Saksamaa

Weiβ, Wolfgang. Informations- und Beteiligungsrechte des Deutschen Bundestags bei gemischten Abkommen wie TTIP // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 16, lk. 661-667. Liikmesriigi parlamendi osalusest rahvusvaheliste segalepingute sõlmimisel (nt CETA, TTIP) Saksamaa näitel ja põhiseaduse artikli 59 lg 2 tõlgendamisest.

Märksõnad: parlamendid; rahvusvahelised lepingud; vabakaubandus; infoõigus; vastutus; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa

Wolff, Daniel. Willkür und Offensichtlichkeit // Archiv des öffentlichen Rechts (2016) nr. 1, lk. 40-105. Saksa konstitutsioonikohtu hinnangust ELi toimimise lepingu artikli 267 lg 3 tõlgendamise mittevastavusele põhiseaduse artiklis 101 lg 1 lauses 2 sätestatule. Kokkuvõte inglise keeles.

Märksõnad: põhiseadused; konstitutsioonikohtud; põhiseaduslikkuse järelevalve; Euroopa Liidu toimimise leping (2007); Euroopa Kohus; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa

HALDUSÕIGUS

Adler, Martina. Zugang zu staatlichen Informationen quo vadis? // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 15, lk. 630-638. Informatsioonivabadusest, riiklikule infole ja ametlikele dokumentidele juurdepääsust rahvusvahelises, ELi ja Saksa õiguses.

Märksõnad: informatsioonivabadus; infoõigus; avalik teave; juurdepääs infole; Euroopa Liidu õigus; rahvusvaheline õigus; siseriiklik õigus; liidumaad; Saksamaa

Brahms, Florian ; Maslaton, Martin. Die gewerbliche Nutzung von Drohnen im Lichte der geplanten Novelle der LuftVO // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 16, lk. 1125-1130. Lennundusõigusest ja lennureeglitest tulenevatest nõuetest droonide kasutamisel äritegevuses.

Märksõnad: lennundus; lennuliiklus; droonid; kaugjuhitavad sõidukid; ettevõtlus; Saksamaa (BECK)

Braun Binder, Nadja. Vollautomatisierte Verwaltungsverfahren im allgemeinen Verwaltungsverfahrenrecht // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 14, lk. 960-965. Haldusaktide automatiseeritud väljastamisest maksumenetlusega seotud aktide regulatsiooni ajakohastamise eelnõus.

Märksõnad: haldusmenetlus; maksukorraldus; maksustamine; tulumaks; e-riik; Saksamaa (BECK)

Denkhaus, Wolfgang. E-Government-Gesetzgebung in Bund und Ländern // Zeitschrift für Gesetzgebung (2016) nr. 2, lk. 120-153. E-riigi seadustamisest; reguleerimismudelitest liidumaade seaduste näitel.

Märksõnad: e-riik; elektrooniline kommunikatsioon; küberturve; õigusloome; liidumaad; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa

Fechner, Frank ; Arnhold, Johannes. Ist Flüchtlingsfernsehen verfassungswidrig? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 13, lk. 891-896. Integratsioonist avalik-õiguslikus ringhäälingus ja Deutsche Welle araabiakeelse teleprogrammi edastamise põhiseaduslikkusest; põhiseaduse artikli 5 ja ringhäälinguseaduse tõlgendamisest.

Märksõnad: ringhääling; avalik-õiguslik ringhääling; telesaated; välismaalased; integratsioon; pagulased; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa (BECK)

Gnüchtel, Ralf. Das Gesetz zum besseren Informationsaustausch bei der Bekämpfung des internationalen Terrorismus // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 16, lk. 1113-1119. Politsei ja riigisiseste ning välismaiste luureteenistuste info- ja andmevahetuse regulatsioonist terrorismivastases võitluses; konstitutsioonikohtu lahendist (20.04.2016).

Märksõnad: politsei; luureteenistused; julgeolekuteenistused; kommunikatsioon; juurdepääs infole; andmesäilitus; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; terrorismivastane võitlus; rahvusvaheline koostöö; Saksamaa (BECK)

Gomille, Christian. „Sex sells“ und der lautere Wettbewerb // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 5, lk. 134-137. Ettevõtlusvabadusest ja kõlvatu konkurentsi seaduse tõlgendamisest sooliselt diskrimineerivate reklaamide keelustamise kontekstis.

Märksõnad: reklaam; piirangud; sooline diskrimineerimine; ettevõtlus; kõlvatu konkurent; Saksamaa (BECK)

Haguenau-Moizard, Catherine. Notstandsgesetzgebung in Frankreich // Juristenzeitung (2016) nr. 14, lk. 707-714. Erakorralise seisukorra seaduse (1955) muudatustest 2015. aastal.

Märksõnad: erakorraline seisukord; kriisireguleerimine; terrorism; Prantsusmaa

Herbst, Tobias. Was sind personenbezogene Daten? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 13, lk. 902-906. Mõiste „isikuandmed“ määratlemisest Saksa õiguses.

Märksõnad: isikuandmed; andmekaitse; andmetöötlus; seaduste tõlgendamine; Saksamaa (BECK)

Hill, Hermann. Innovation Labs // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 12, lk. 493-501. Innovatsioonilaborite kasutamisest avalikus sektoris: võimalused ja probleemid.

Märksõnad: avalik sektor; avalik haldus; innovatsioonid; tehnoloogilised uuendused; Saksamaa

Huhta, Kaisa. Toimitusvarmuus sähkömarkkinasääntelyssä – keppiä ja porkkanaa loppukäyttäjän sähkösaannin turvaamiseksi // *Lakimies* (2016) nr. 3/4, lk. 515-538. Elektrienergiaga varustamise kindlusest Soomes; ELi ja Soome õigusaktidest ja kohtulahenditest.

Märksõnad: elektrienergia; elekter; Euroopa Liidu õigus; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Soome

Ingold, Albert. Die "Sharing Economy" der kurzzeitigen Unterkunftsvermietung als Herausforderung für das Gewerbe-, Bau- und Ordnungsrecht // *Die Öffentliche Verwaltung* (2016) nr. 14, lk. 595-603. Jagamismajandusest ning avalik-õiguslikest nõuetest ettevõtluse ja ehitusõiguse aspektist kasutajalt kasutajale veebikeskondade (nt Airbnb, Wimdu) kaudu eramajutuse pakkumisel.

Märksõnad: majutus; üürimine (eluruumid); e-teenused; e-äri; partnervõrgud; ettevõtlus; ehitusõigus; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Kersten, Jens ; Neu, Claudia ; Vogel, Berthold. Bürokratie für Demokratie? // *Verwaltungsarchiv* (2016) nr. 3, lk. 418-445. Bürokratiast demokraatlikus riigis ja avaliku sektori katsumustest pagulaste ja sisserändekriisist; saksa juristi, sotsioloogi ja filosoofi Max Weberi (1864–1920) teooriast.

Märksõnad: avalik sektor; avalik teenistus; bürokraatia; riigiametnikud; pagulased; sisseränne; põhiseadused; õigusfilosoofia; juristid; Saksamaa

Lohmann, Beate. „One in, one out“-Regel : Entlastung der Wirtschaft durch Begrenzung des gesetzlichen Erfüllungsaufwands // *Zeitschrift für Gesetzgebung* (2016) nr. 2, lk. 179-189. Vohava seadusloome piiramisest, seaduste täitmise kuludest ja majanduse koormamise vähendamise bürokraatia vähendamise abil.

Märksõnad: bürokraatia; õigusloome; kulud; piirangud; Saksamaa; Suurbritannia; Prantsusmaa; Austraalia; Kanada

Ломакина, Л. А. Совершенствование российского законодательства о дисциплинарной ответственности на государственной гражданской службе // *Журнал российского права* (2016) nr. 7, lk. 112-120. Distiplinaarvastutusest avalikus teenistuses, karistustest ja ettepanekutest regulatsiooni ajakohastamiseks.

Märksõnad: avalik teenistus; riigiametnikud; töösuhted; distiplinaarvastutus; kontroll; karistused; huvide konfliktid; Venemaa

Martini, Mario. Wie neugierig darf der Staat im Cyberspace sein? Social Media Monitoring öffentlicher Stellen – Chancen und Grenzen // *Verwaltungsarchiv* (2016) nr. 3, lk. 307-358. Riigi- ja korraldusametuste (nt maksuamet, sotsiaalamet, politsei vms) õigusest sotsiaalmeediakanalid monitoorida põhiseaduse jt seaduste aspektist.

Märksõnad: sotsiaalmeedia; veeb 2.0; võrgusuhtlus; seire; riigiasutused; andmetöötlus; andmekaitse; piirangud; põhiseadused; Saksamaa

Mayer, Volker. Der Zuwendungszweck in seiner zweifachen Ausprägung // *Die Öffentliche Verwaltung* (2016) nr. 13, lk. 555-562. Riiklike toetuste mõiste ja eelarveõigusliku eesmärgi määratlemisest haldusmenetluses.

Märksõnad: haldusmenetlus; riiklikud toetused; toetused; eelarveõigus; eesmärgid; haldusõigus; Saksamaa

Otting, Olaf ; Ziegler, Andreas. Verfassungsrechtliche Rahmenbedingungen der Akkreditierung in Hochschulwesen // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2016) nr. 15, lk. 1064-1067. Öppekavade akrediteerimisest kõrgkoolisüsteemis; konstitutsioonikohtu hinnangust.

Märksõnad: kõrgharidus; kõrgkoolid; õppekavad; akrediteerimine; vastavushindamine; kohtulahendid; konstitutsioonikohtu; Saksamaa ([BECK](#))

Paal, Boris P. Online-Suchmaschinen – Persönlichkeitsrechts- und Datenschutz // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2016) nr. 3, lk. 591-628. Isikuõiguste ja andmekaitsest Interneti otsingumootorites: rahvusvaheline pädevus, kohaldatav õigus ja asjaõiguslikud probleemid.

Märksõnad: Internet; otsingumootorid; veebisaidid; isikuõigused; andmekaitse; tsiviilkohtumenetlus; Euroopa Liidu õigus; siseriiklik õigus; Euroopa Kohus; kohtulahendid; Saksamaa

Papier, Hans-Jürgen. Beschränkungen der Telekommunikationsfreiheit durch den BND an Datenaustauschpunkten // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2016) nr. 15, lk. 1059-1061.

Rahvusvahelise telekommunikatsioonisuhtluse mõistest, sõnumisaladusest ning põhiseaduse artikli 10 tõlgendamise territorialaalsuse kaitse aspektist. [Täistekst](#) (15 lk) ainult elektroonilises versioonis.

Märksõnad: telekommunikatsioon; andmeside; elektrooniline kommunikatsioon; põhiõigused; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Перькова, Вероника. Совершенствование правового обеспечения национальной инновационной системы Российской Федерации // Журнал российского права (2016) nr. 6, lk. 74-81. Innovatsioonipoliitika ja seaduste ajakohastamisest riigisiseste innovatsioonisüsteemide toetamiseks.

Märksõnad: innovatsioonid; innovatsioonipoliitika; õigusloome; Venemaa

Струков, К. В. Контрольная деятельность Российского государства за информационными отношениями в сети Интернет // Журнал российского права (2016) nr. 7, lk. 104-111. Info jagamisest Internetis, vastutusest ja riiklikust kontrollist.

Märksõnad: Internet; küberruum; info; informatsioonivabadus; kontroll; vastutus; õigusrikkumised; Venemaa

Turnit, Christoph. Rechtsprechungsentwicklung zum Versammlungsrecht in den Jahren 2014/2015 // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 13, lk. 873-881. Avalike koosolekute korraldamise ja läbiviimisega seotud olulisematest kohtulahenditest aastatel 2014–2015.

Märksõnad: koosolekud; üritused; avalik kord; politsei; koosolekute vabadus; piirangud; põhiseadused; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Wedler, Simone ; Kilger, Hartmut. Ausweitung des Fahrverbots auf alle Straftaten? Aufwertung des Fahrverbots zur Hauptstrafe? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 6, lk. 186. Pool- ja vastuargumente juhtimisõiguse äravõtmise kui (lisa)karistuse teemal.

Märksõnad: liiklus; liiklussüüteod; karistused ([BECK](#))

MEDITSIIINIÕIGUS

Haas, Volker. Das (nicht mehr ganz) neue Institut des Behandlungsabbruchs // Juristenzeitung (2016) nr. 14, lk. 714-723. Eutanaasiast ja kriminaalvastutusest ravi lõpetamisel; Liidu Ülemkohtu lahendist 15.06.2010.

Märksõnad: ravi; eutanaasia; meditsiinieetika; kriminaalvastutus; kohtulahendid; Saksamaa

Hordern, Victoria. Data protection compliance in the age of digital health // European Journal of Health Law (2016) nr. 3, lk. 248-264. Terviseandmete kogumisest, kasutamisest ja kaitsest; ELi andmekaitseregulatsiooni mõjust.

Märksõnad: andmekaitse; isikuandmed; tervisenäitajad; privaatsus; andmed; meditsiinidokumendid

Ost, Suzanne. Breaching the sexual boundaries in the doctor-patient relationship: should English law recognise fiduciary duties? // Medical Law Review (2016) nr. 2, lk. 206-233. Arsti ja patsiendi vahelise seksuaalse suhtlemise piiridest ning vastavast õiguslikust regulatsioonist Inglismaal.

Märksõnad: arstid; patsiendid; arsti-patsiendi suhe; meditsiinieetika; arstivanne; seksuaalkäitumine; võimu kuritarvitamine; seksuaalkuriteod; Inglismaa ([Oxford University Press Journals](#))

Pauli, Edda E. Abtreibung für den Mann – alter Wein in neuen Schläuchen // Zeitschrift für Rechtspolitik (2016) nr. 6, lk. 184-185. Meestele abordiõiguse andmisest – sooline võrdõiguslikkus ja regulatsioone ajaloost (nt Napoleoni koodeks).

Märksõnad: abort; mehed; naised; rasedus; sooline võrdõiguslikkus; otsustamine ([BECK](#))

Taylor, Helen J. What are „best interests”? A critical evaluation of „best interests” decision-making in clinical practice // Medical Law Review (2016) nr. 2, lk. 176-205. Mõistest „parimad huvid” meditsiinilisel sekkumisel: meditsiinilise otsustamisest patsiendi heaolu eesmärgil; ebapädeva otsustusvõimega patsientidest ning vaimse võimekuse seaduse mõjust otsustamise praktikale.

Märksõnad: arstid; patsiendid; patsiendi õigused; informeeritud nõusolek; vaimsed võimed; vaimupuudega inimesed; otsustamine; Suurbritannia ([Oxford University Press Journals](#))

Waddington, Lisa. Exceptions and exclusions: the right to informed consent for medical treatment of people with psychosocial disabilities in Europe // European Journal of Health Law (2016) nr. 3,

lk. 279-304. Vaimupuudega patsientide õigusest informeeritud nõusolekule meditsiinilises ravis ning vastavast õiguslikust regulatsioonist Euroopas.

Märksõnad: patsiendid; patsiendi õigused; informeeritud nõusolek; vaimsed võimed; arstid; otsustamine; vaimupuudega inimesed; Euroopa

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Amini, Sara. The Madrid system turns 125 // WIPO Magazine (2016) nr. 4, lk. 7-9. Kaubamärgi kaitse Madridi süsteemist.

Märksõnad: kaubamärgid; registreerimine; õiguskaitse; rahvusvahelised lepingud; Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO) ([TÄISTEKST](#))

Benedek, Wolfgang. Grundlagen und Rahmenbedingungen der Steuerungskraft des Völkerrechts // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2016) nr. 2, lk. 345-362. Rahvusvahelise õiguse kui ülemaailmse õiguskorra põhimõtetest, ülesannetest ja probleemidest.

Märksõnad: õiguskord; printsiibid; rahvusvahelised kohtud; siseriiklik õigus ([BECK](#))

Bloom, David E. Demographic upheaval // Finance & Development (2016) nr. 1, lk. 6-11. Rahvastikuprotsessidest, rahvastiku vananemisest ja migratsioonist maailmas.

Märksõnad: rahvastikuprotsessid; iive; asustus; rahvastiku vananemine; statistilised andmed ([TÄISTEKST](#))

Hector, Pascal. Hybride Kriegsführung: eine neue Herausforderung? // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2016) nr. 2, lk. 513-526. Hübridsõjast rahvusvahelise õiguse aspektist ja ÜRO harta (eelkõige artikli 51) tõlgendamisest.

Märksõnad: hübridsõda; ÜRO harta (1945); infosõda; rahvusvahelised lepingud ([BECK](#))

Hunter, Garry E. The cultural impact of drones upon the global community: an overview // Law Technology (2015) nr. 4, lk. 1-69. Droonide kasutamisest ja regulatsioonist Ameerika Ühendriikides, Euroopa Liidus, Hiinas ja Indias.

Märksõnad: droonid; kaugjuhitavad sõidukid; sõjatehnika; sõjategevus; rünnakud; Euroopa Liit; Ameerika Ühendriigid; Hiina; India ([ProQuest Research Library](#))

Jewell, Catherine. From milkmaids to multinational markets: Nestlé's branding story // WIPO Magazine (2016) nr. 4, lk. 10-16. Intellektuaalomandi kaitsest Nestlé kaubamärgi näitel.

Märksõnad: kaubamärgid; õiguskaitse; rahvusvahelised lepingud; Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO) ([TÄISTEKST](#))

Mayr, Teresa F. ; Mayr-Singer, Jelka. Keep the wheels spinning: the contributions of advisory opinions of the International Court of Justice to the development of international law // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2016) nr. 2, lk. 425-449. Rahvusvahelise Kohtu osast õigusloomes ja rahvusvahelise õigussüsteemi arengus.

Märksõnad: Rahvusvaheline Kohus (ICJ); õigusloome; õigussüsteemid; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid ([BECK](#))

Nußberger, Angelika. Flüchtlingsschicksale zwischen Völkerrecht und Politik // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 12, lk. 815-822. Pagulaste kaitse rahvusvahelistest normidest; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 3 tõlgendamisest ning riikide vastutusest seoses migratsiooniga Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas.

Märksõnad: Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); pagulased; sisseränne; sundränne; inimõigused; rahvusvahelised lepingud; vastutus; kohtulahendid; Euroopa Liidu õigus ([BECK](#))

Schütz, Ilona ; Krippner, Leonard ; Schmatloch, Monika. Stellung der Ausländer vor Gericht – eine rechtsvergleichende Betrachtung der Umsetzung des Haager Übereinkommens über die zivilrechtlichen Aspekte internationaler Kindesentführung (HKÜ) vor deutschen und polnischen Gerichten // Osteuropa-Recht (2016) nr. 2, lk. 193-205. Lapseröövi suhtes tsiviilõiguse kohaldamise rahvusvahelise konventsiooni rakendamisest Poola ja Saksamaa kohtutes.

Märksõnad: lapserööv; kohtuasjad; rahvusvahelised lepingud; lastekaitse; rahvusvaheline lapserööv; kohtulahendid; statistilised andmed; Poola; Saksamaa

Inimõigused

Bosworth, Mary ; Vannier, Marion. Comparing immigration detention in Britain and France: a matter of time? // *European Journal of Migration and Law* (2016) nr. 2, lk. 157-176. Inimõiguste tagamisest ja sisserändajate kinnipidamise kestusest Suurbritannias ja Prantsusmaal.

Märksõnad: sisseränne; inimõigused; kinnipidamiskohad; sisserändajad; Prantsusmaa; Suurbritannia

Fenwick, Helen. Same-sex unions at the Strasbourg court in a divided Europe: driving forward reform or protecting the court's authority via consensus analysis? // *European Human Rights Law Review* (2016) nr. 3, lk. 248-272. Suhtumisest samasooliste partnerluse ja abiellumisse Euroopas.

Märksõnad: samasooliste partnerlus; abielu; homoseksuaalsus; paarisuhted; abielupaarid; perekonnaõigus; kohtulahendid; Euroopa Liit; liikmesriigid ([WESTLAW](#))

Grans, Lisa. A right not to be left alone – utilising the right to private life to prevent violence // *Nordic Journal of International Law* (2016) nr. 3, lk. 169-200. Isiku õigusest eraelule ja privaatsusele – au teotamisega seotud vägivaldtegevuste vältimisest ja ennetamisest.

Märksõnad: põhiõigused; eraelu; privaatsus; au teotamine; isikuvastased süüteod; vägivald; ennetamine; inimsuhted; kriminaalpreventsioon

Heyns, Christof. Human rights and the use of autonomous weapons systems (AWS) during domestic law enforcement // *Human Rights Quarterly* (2016) nr. 2, lk. 350-378. Inimõigustest autonoomsete relvasüsteemide kasutamisel relvastatud konfliktides.

Märksõnad: inimõigused; relvasüsteemid; sõjalised konfliktid; relvad

Keller, Helen ; Kühne, Daniela. Zur Verfassungsgerichtsbarkeit des Europäischen Gerichtshof für Menschenrechte // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2016) nr. 2, lk. 245-307. Euroopa Inimõiguste Kohtust kui konstitutsioonikohtust inimõiguste kaitsmisel.

Märksõnad: Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); inimõigused; järelevalve; kontroll; konstitutsioonikohtud; kohtumenetlus; kohtulahendid ([BECK](#))

Krajewski, Markus ; Bozorgzad, Marzieh ; Heß, Ronja. Menschenrechtliche Pflichten von multinationalen Unternehmen in den OECD-Leitsätzen: taking human rights more seriously? // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2016) nr. 2, lk. 309-340. OECD juhustest ja nende järgimisest inimõiguste kaitsmisel rahvusvahelistes ettevõtetes Saksamaa näitel.

Märksõnad: Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD); inimõigused; hargmaised ettevõtted; vastutus; siseriiklik õigus; reformid; Saksamaa ([BECK](#))

Langlaude Done, Sylvie. Religious organisations, internal autonomy and other religious rights before European Court of Human Rights and the OSCE // *Netherlands Quarterly of Human Rights* (2016) nr. 1, lk. 8-40. Usuvabadusest ning usuorganisatsioonide tegevusest ja õiguslikust staatusest Euroopas.

Märksõnad: usuvabadus; Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE); rahvusvahelised organisatsioonid; religioosne käitumine; autonoomia; tööhõive; Euroopa Inimõiguste Kohus

Lehnert, Matthias. Menschenrechtliche Vorgaben an das Aufenthaltsrecht in der jüngeren Rechtsprechung des EGMR // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2016) nr. 13, lk. 896-902. Inimõiguste konventsiooni (eelkõige artiklite 3 ja 8) tõlgendamise asüülitaotlejate kohtlemisel ELi liikmesriikides; Euroopa Inimõiguste Kohtu vastavast praktikast (nt *Tarakhel vs. Šveits*, *V.M. vs. Belgia*, *Mohammed vs. Austria*, *Khan vs. Saksamaa*).

Märksõnad: asüül; välismaalased; pagulased; Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); pagulased; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid ([BECK](#))

Sloot, Bart van der. The practical and theoretical problems with „balancing”: Delfi, Coty and the redundancy of the human rights framework // *Maastricht Journal of European and Comparative Law* (2016) nr. 3, lk. 439-459. Huvide ja õiguste tasakaalust privaatsuse ja andmekaitse tagamisest; Euroopa Inimõiguste Kohtu kahest lahendist: *Delfi vs. Estonia* ja *Coty vs. Stadtparkasse*.

Märksõnad: põhiõigused; privaatsus; Internet; andmekaitse; Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid

Zedner, Lucia. Citizenship deprivation, security and human rights // European Journal of Migration and Law (2016) nr. 2, lk. 222-242. Kodakondsuse äravõtmise õiguspärasusest ja selle meetme mõjust turvalisusstrateegiatele.

Märksõnad: kodakondsus; välismaalased; sisserändajad; terrorism; turvalisus; julgeolekupoliitika; terrorismivastane võitlus; denaturalisatsioon

Wilt, Harmen. Slavery prosecutions in international criminal jurisdictions // Journal of International Criminal Justice (2016) nr. 2, lk. 269-283. Orjastamise käsitlest Rahvusvahelises Kriminaalkohtus. Ajakirja erinumber artiklitega erinevatelt autoritelt orjapidamise, inimkaubanduse ja sunniviisilise töö teemadel rahvusvahelise kriminaalõiguse aspektist.

Märksõnad: orjapidamine; orjad; ohvrid; inimkaubandus; lapsed; töötavad lapsed; sunniviisiline töö; rahvusvaheline kriminaalõigus; rahvusvahelised kohtud

[Sisukord](#)

Woods, Lorna. Zakharov v Russia // International Legal Materials (2016) nr. 2, lk. 207-266. Euroopa Inimõiguste Kohtu otsusest seoses mobiilikonede pealtkuulamisega Venemaal.

Märksõnad: põhiõigused; mobiilseadmed; mobiiltelefonid; telefonisaladus; jälitustegevus; Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); kohtulahendid; Venemaa

Euroopa Liidu õigus

Babayev, Rufat. Private autonomy at Union level: on article 16 CFREU and free movement rights // Common Market Law Review (2016) nr. 4, lk. 979-1006. ELi põhiõiguste harta artikli 16 tõlgendamisest lepinguvabaduse kaitse ja vaba liikumise õiguse aspektist.

Märksõnad: põhiõigused; isikute vaba liikumine; lepinguvabadus; Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2004); Euroopa Kohus; kohtulahendid

Basedow, Jürgen. Die Entwicklung des Eigentumsrechts in der Europäischen Union // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2016) nr. 3, lk. 573-590. Omandi regulatsioonist ja kaitsest ELi õiguses; ELi toimimise lepingu artikli 345 tõlgendamisest.

Märksõnad: Euroopa Liit; Euroopa Liidu toimimise leping (2007); omand; intellektuaalne omand; asjaõigus; turumajandus; finantsturg; pankrotid

Berner, Katharina. Menschenrechtsklauseln in Freihandels- und Investitionsschutzabkommen // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2016) nr. 14, lk. 533-538. Inimõigustega arvestamisest vabakaubandus- ja investeerimislepingutes; inimõiguste mõjust lepingute lõpetamisele ja peatamisele.

Märksõnad: vabakaubandus; kaubanduslepingud; investeeringud; inimõigused; Euroopa Liidu toimimise leping (2007) ([BECK](#))

Besselink, Leonard ; Reestman, Jan-Herman. Sandwiched between Strasbourg and Karlsruhe: EU fundamental rights protection // European Constitutional Law Review (2016) nr. 2, lk. 213-222. Põhiõiguste kaitsest ELis kohtute mitmetasandilises süsteemis Saksa konstitutsioonikohtu 15.12.2015 ja Euroopa Kohtu 05.04.2016 lahendi põhjal.

Märksõnad: põhiõigused; inimõigused; kohtualluvus; Euroopa Inimõiguste Kohus; Euroopa Liit; liikmesriigid; Saksamaa; konstitutsioonikohtud; Euroopa Kohus; kohtulahendid ([WESTLAW](#))

Calliess, Christian ; Dross, Miriam. TTIP: Regulierungszusammenarbeit auf Kosten der Umwelt? // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 15, lk. 621-629. Regulaatorse koostöö vormidest, raamidest ja võimalikest mõjudest keskkonnaküsimustele Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse lepingu (TTIP) tähenduses.

Märksõnad: Euroopa Liit; vabakaubandus; kaubanduslepingud; rahvusvahelised lepingud; kaubanduspoliitika; majanduskoostöö; keskkonnakaitse; seaduste kooskõlastamine; liikmesriigid; Ameerika Ühendriigid

Cardwell, Paul James. Rethinking law and new governance in the European Union: the case of migration management // European Law Review (2016) nr. 3, lk. 362-378. Juhtimise läbipaistvusest ja legitiimsusest ELis rändekriisi põhjal.

Märksõnad: Euroopa Liit; ränne (demogr.); sisseränne; juhtimine; läbipaistvus; koostöö; liikmesriigid; õiguslikud aspektid ([WESTLAW](#))

Closa, Carlos. Secession from a member state and EU membership: the view from the Union // European Constitutional Law Review (2016) nr. 2, lk. 240-264. ELi ja liikmesriigi staatusest väljaastumisest ELi õiguse aspektist; ELi lepingute tõlgendamise.

Märksõnad: Euroopa Liit; liikmesriigid; õiguslik seisund; rahvusvahelised lepingud; Euroopa Liidu leping (1992); Euroopa Liidu toimimise leping (2007); seaduste tõlgendamine ([WESTLAW](#))

Cremer, Hans-Joachim. Die Beistandsklausel des EUV // Zeitschrift für Gesetzgebung (2016) nr. 2, lk. 97-119. Teise liikmesriigi abistamisest terrorirünnaku korral ja ELi lepingu artikli 42 tõlgendamisest.

Märksõnad: Euroopa Liit; ÜRO harta (1945); Euroopa Liidu leping (1992); liikmesriigid; julgeolek; sõjalised konfliktid; sõjavägi; terrorism; siseriiklik õigus; Saksamaa; Prantsusmaa

De Busser, Els. Private companies and the transfer of data to law enforcement authorities: challenges for data protection // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2016) nr. 3, lk. 478-494. Andmekaitsest ja andmevahetusega seotud piiriülesest koostööst eraettevõtete ja õiguskaitseorganite vahel.

Märksõnad: andmekaitse; põhiõigused; andmeside; eraettevõtted; õiguskaitse; rahvusvaheline koostöö

Den Heijer, Maarten ; Rijpma, Jorrit ; Spijkerboer, Thomas. Coercion, prohibition and great expectations: the continuing failure of the Common European Asylum System // Common Market Law Review (2016) nr. 3, lk. 607-642. ELi rändepoliitikast ja Euroopa rände tegevuskavast ([COM\(2015\) 240 final](#)) ELi ja liikmesriikide õiguse tõlgenduses.

Märksõnad: ränne (demogr.); rändepoliitika; sisseränne; sisserändajad; varjupaigaõigus; varjupaigataotlejad; ühtne varjupaiga- ja rändepoliitika; Euroopa Liit; liikmesriigid; siseriiklik õigus

Dörig, Harald. Fachkräftegewinnung mit Blue Card oder Punktsystem // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2016) nr. 15, lk. 1033-1039. Kvalifitseeritud tööjõu sisserändest ELis; Kanada spetsialistide valiku mudelist ja Euroopa Komisjoni ettepanekust [COM\(2016\) 378 final](#).

Märksõnad: Euroopa Liit; tööjõud; kvalifitseeritud tööjõud; sisseränne; välistööjõud; elamisload; siseriiklik õigus; Saksamaa ([BECK](#))

Hailbronner, Kay ; Thym, Daniel. Grenzenloses Asylrecht? Die Flüchtlingskrise als Problem europäischer Rechtsintegration // Juristenzeitung (2016) nr. 15/16, lk. 753-763. Pagulaskriisist, riigipiiride sulgemisest ja selle mõjust ELi õigusele.

Märksõnad: pagulased; varjupaigataotlejad; varjupaigaõigus; riigipiirid; migratsioon; asüül; siseriiklik õigus; Saksamaa

Hinarejos, Alicia. Changes to Economic and Monetary Union and their effects on social policy // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2016) nr. 2, lk. 231-249. Sotsiaalpoliitikast ELis euroala kriisi mõjude ja ELi majandus- ja rahaliidus toimunud muudatuste järel.

Märksõnad: sotsiaalpoliitika; euro; euroala; majanduskriisid; finantskriisid; rahaliidud

Jonsson Cornell, Anna. The Swedish *Riksdag* as scrutiner of the principle of subsidiarity // European Constitutional Law Review (2016) nr. 2, lk. 294-317. Subsidiarsuse põhimõttest ning institutsionaalsetest ja menetluslikest aspektidest ELi varajase hoiatamise mehhanismi (ERW – Early Warning Mechanism) rakendamisel Rootsi õiguses.

Märksõnad: subsidiarsus; printsiibid; põhiseadused; parlamendid; valitsused; Rootsi; siseriiklik õigus; Euroopa Liit; liikmesriigid ([WESTLAW](#))

Jozwiak, Magdalena. Balancing the rights to data protection and freedom of expression and information by the Court of Justice of the European Union. The vulnerability of rights in an online context // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2016) nr. 3, lk. 404-420. Isikuandmete kaitsest isikuandmete kaitse direktiivi alusel; sõna- ja teabevabadusest ELi põhiõiguste harta tähenduses; kohtupraktikast.

Märksõnad: põhiõigused; isikuandmed; andmekaitse; küberkuriteod; sõnavabadus; Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2004); Euroopa Kohus; kohtulahendid

Kailemia, Mwenda W. „Peeling back the mask” : sociopathy and the rhizomes of the EU food industry // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2016) nr. 2-3, lk. 176-195. Eetikast ja organisatsioonikultuurist ELi toiduainetööstuses 2013. aasta nn hobuseliha skandaali taustal.

Märksõnad: toiduainetööstus; toiduturg; hobuseliha; eetika; organiseeritud kuritegevus; korrupsioon; sotsiopaatia; psühholoogia; kriminoloogia; Euroopa Liit

Kettunen, Merita. Eurooppalainen kriminaalpolitiikka ja kriminalisointiperiaatteet // Lakimies (2016) nr. 3/4, lk. 460-487. ELi kriminaalpoliitikast; Euroopa inimõiguste konventsioonist ja kriminaalõiguslaste normide kooskõlastamisest liikmesriikides.

Märksõnad: kriminaalpoliitika; põhiõigused; kuriteod; inimõigused; karistused; liikmesriigid; seaduste kooskõlastamine

Mangiaracina, Annalisa. The long route towards a widespread European culture of alternatives to immigration detention // European Journal of Migration and Law (2016) nr. 2, lk. 177-200. Alternatiivsetest meetmetest sisserändajate kinnipidamiseks ELi liikmesriikides; ELi ja riigisisese õiguse aspekte Itaalia näitel.

Märksõnad: sisseränne; sisserändajad; põhiõigused; Euroopa Liidu õigus; perekonnad; lapsed; liikmesriigid; siseriiklik õigus; Itaalia

Moules, Richard. Significant EU environmental cases: 2015 // Journal of Environmental Law (2016) nr. 1, lk. 169-182. ELi keskkonnaõigusega seotud olulisematest kohtuasjadest 2015. aastal.

Märksõnad: keskkonnakaitse; kohtuasjad; kohtulahendid ([Oxford University Press Journals](#))

Mujuzi, Jamil Ddamulira. Victim participation in the criminal justice system in the European Union through private prosecutions: issues emerging from the jurisprudence of the European Court of Human Rights // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2016) nr. 2-3, lk. 107-134. Erasüdistusest ja selle esitamise õigusest; erakaebusest juhtudel, kui riik on keeldunud kaebust menetlusse võtmast.

Märksõnad: kriminaalmenetlus; süüdistus (jur.); edasikaebemenetlus; kuriteoohvrid; Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid

Mwoni Ndolo, David. EU v US: an analysis of the laws on refusal to supply essential facilities – the Google case // European Competition Law Review (2016) nr. 10, lk. 413-417. Oluliste vahendite doktriinist turgu valitseva positsiooni kuritarvitamise ja tarnimisest keeldumise käsitluses ELi ja Ameerika Ühendriikide õiguses; kohtuasjast Euroopa Komisjon vs. Google.

Märksõnad: konkurents (maj.); konkurentsioigus; omand; Euroopa Liit; Ameerika Ühendriigid; võrdlev analüüs; kohtulahendid ([WESTLAW](#))

Neun, Andreas ; Otting, Olaf. Die Entwicklung des europäischen Vergaberechts in den Jahren 2015/2016 // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2016) nr. 13, lk. 486-493. Riigihangetega seotud õiguse arengust aastatel 2015–2016; Euroopa Kohtu lahenditest.

Märksõnad: riigihanked; seaduste kooskõlastamine; Euroopa Kohus; kohtulahendid ([BECK](#))

Nienke, Jong de ; Wesseling, Rein. EU competition authorities' powers to gather and inspect digital evidence – striking a new balance // European Competition Law Review (2016) nr. 8, lk. 325-334. Digitaalsete andmete ja tõendite kogumisest ja uurimisest ELi ja Hollandi konkurentsioiguses.

Märksõnad: äriühingud; konkurents (maj.); elektroonilised dokumendid; tõendamine (jur.); uurimistoimingud; andmekaitse; isikuandmed; põhiõigused; konkurentsioigus; Holland; siseriiklik õigus ([WESTLAW](#))

Pavlou, Vera. Domestic work in EU law: the relevance of EU employment law in challenging domestic workers' vulnerability // European Law Review (2016) nr. 3, lk. 379-398. Tööjõu vabast liikumisest, võrdõiguslikkusest töö tasustamisel, emaduse kaitsest, töötingimustest ja -ajast koduabiliste töösuhete käsitlemisel ELi tööõiguses.

Märksõnad: koduabilised; tööjõu vaba liikumine; võõrtöölised; töösuhted; naised; töötavad emad; võrdsed võimalused; tööohutus; töötingimused ([WESTLAW](#))

Petkova, Bilyana. Towards an internal hierarchy of values in the EU legal order: balancing the freedom of speech and data privacy // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2016) nr. 3, lk. 421-438. Väärtuste hierarhiast sõnavabaduse ja andmete privaatsuse kaitsmisel Ameerika

Ühendriikide riigiõiguse ja ELi õiguse võrdluses; ärihuvidest ja isikuandmete kaitsest Euroopa Kohtu praktikas.

Märksõnad: Euroopa Liit; põhiõigused; sõnavabadus; ettevõtlus; privaatsus; Ameerika Ühendriigid; võrdlev analüüs

Petrov, Roman ; Kalinichenko, Paul. On similarities and differences of the European Union and Eurasian Economic Union legal orders : is there the „Eurasian Economic Union Acquis”? // Legal Issues of Economic Integration (2016) nr. 3, lk. 295-307. ELi ja Euraasia Majandusliidu õiguskordade ja -süsteemide võrdlus.

Märksõnad: Euroopa Liit; Euraasia; majandusintegratsioon; õiguskord; õigussüsteemid; võrdlev analüüs

Reynolds, Stephanie. Explaining the constitutional drivers behind perceived judicial preference for free movement over fundamental rights // Common Market Law Review (2016) nr. 3, lk. 643-678. Vaba liikumise õiguse ja põhiõiguste kaitse muutunud käsitlusest ning kohtupraktikast.

Märksõnad: põhiõigused; isikute vaba liikumine; Euroopa Liit; Euroopa Kohus; kohtulahendid

Schantz, Peter. Die Datenschutz-Grundverordnung – Beginn einer neuen Zeitrechnung im Datenschutzrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2016) nr. 26, lk. 1841-1847. Ülevaade isikuandmete kaitse uutest alustest ELis (määrus [2016/679](#)).

Märksõnad: Euroopa Liit; andmekaitse; isikuandmed; juurdepääs infole; andmetöötlus; siseriiklik õigus ([BECK](#))

Stancke, Fabian. TTIP, CETA und die Rolle des Wettbewerbsrechts in internationalen Freihandelsabkommen // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2016) nr. 15, lk. 567-572. Konkurentsioigusest rahvusvahelistes vabakaubanduslepingutes ELi ja Kanada ning USA vaheliste lepingute taustal.

Märksõnad: Euroopa Liit; vabakaubandus; lepingud; konkurentsioigus; rahvusvahelised lepingud; konkurents (maj.); Kanada; Ameerika Ühendriigid ([BECK](#))

Zapf, Benjamin. Die Wohnimmobilienkreditrichtlinie 2014/17/EU – am Ziel einer langen Reise? // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2016) nr. 3, lk. 656-686. Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediitlepingute direktiivi 2014/17/EL olulisematest sätetest ja Saksa õigusesse ülevõtmisest.

Märksõnad: tarbijakaitse; kinnisvara; elamud; eluruumid; tarbijakrediit; laenud; laenulepingud; info; nõustamine; siseriiklik õigus; Saksamaa

Thym, Daniel. „Citizens” and „foreigners” in EU law. Migration law and its cosmopolitan outlook // European Law Journal (2016) nr. 3, lk. 296-316. Kodakondsusest ja isikute vabast liikumisest ELis põhiõiguste kaitse ja migratsiooniõiguse aspektist.

Märksõnad: kodakondsus; põhiõigused; välismaalased; isikute vaba liikumine; rändepoliitika; rahvusvahelised lepingud; Euroopa Liit; liikmesriigid; seaduste tõlgendamine

Walker, Neil. Constitutional pluralism revisited // European Law Journal (2016) nr. 3, lk. 333-355. Konstitutsioonilise pluralismi teooriast ELi õigussüsteemis.

Märksõnad: pluralism; õigusteooria; õiguskord; õigussüsteemid; Euroopa Liit; liikmesriigid; siseriiklik õigus

Weismann, Paul. Banking crisis and banks in crisis: from state aid to bank resolution // European Competition Law Review (2016) nr. 9, lk. 384-388. Riigiabist pankadele ja ühtsest kriisilahendusmehhanismist (SRM – Single Resolution Mechanism); ELi toimimise lepingu artikli 107 tõlgendamisest.

Märksõnad: pangad (maj.); panganduskriisid; riigiabi; saneerimine; pangandus; finantskriisid ([WESTLAW](#))

Weiß, Wolfgang. Kompetenzverteilung bei gemischten Abkommen am Beispiel des TTIP // Die Öffentliche Verwaltung (2016) nr. 13, lk. 537-548. ELi ja liikmesriikide vahelisest pädevusjaotusest rahvusvaheliste lepingute sõlmimisel Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse lepingu (TTIP) näitel.

Märksõnad: Euroopa Liit; liikmesriigid; rahvusvahelised lepingud; kaubanduslepingud; kompetentsus; kaubanduspoliitika; rahvusvaheline kaubandus; Ameerika Ühendriigid

Winkler, Daniela ; Schattle, Kai. Ausreisefreiheit quo vadis? // Juristenzeitung (2016) nr. 15/16, lk. 764-770. Avatud riigipiiridest ja õigusest kontrollivabalt reisida terrorismi tõkestamise ja põgenikekriisi taustal.

Märksõnad: dokumendid; passid; reisirid; põhiõigused; riigipiirid; kontroll; piirangud; ränne (demogr.); rändepoliitika; terrorism

Mereõigus

Gavrilov, V. V. The LOSC and the delimitation of the continental shelf in the Arctic ocean // The International Journal of Marine and Coastal Law (2016) nr. 2, lk. 315-338. Mandrilava piiritlemisest Põhja-Jäämeres.

Märksõnad: mandrilavad; Põhja-Jäämeri; õiguslikud aspektid

Zhu, Ling ; Zhang, Ming Zhao. Liability for oil pollution from shipwrecks – a brief summary // The Journal of International Maritime Law (2016) nr. 1, lk. 24-32. Laevavrakkide naftareostuse mõjust merekeskkonnale; laevaomanike vastutusest ning vastavast regulatsioonist.

Märksõnad: laevad; vrakid; merereostus; naftareostus; veereostus; merekeskkond; keskkonnakahju; laevaomanikud; vastutus

Van Hespden, Ilja. Developing the concept of maritime piracy: a comparative legal analysis of international law and domestic criminal legislation // The International Journal of Marine and Coastal Law (2016) nr. 2, lk. 279-314. Piraatlusest ja kuritegevusest merel rahvusvahelise ja kriminaalõiguse aspektist.

Märksõnad: piraatlus (röövimine); mereröövlid; kuritegevus; kuriteod; inimkaubandus; terrorism; kriminaalõigus

Whoersley, Chris. Regional cooperation in the North Sea under part IX of the Law of the Sea Convention // The International Journal of Marine and Coastal Law (2016) nr. 2, lk. 339-358. Rahvusvahelisest koostööst Põhjamerel ÜRO mereõiguse konventsiooni 9. osas.

Märksõnad: koostöö; rahvusvaheline koostöö; Põhjameri; rahvusvahelised lepingud; ÜRO mereõiguse konventsioon (1982)

* Artiklid on valitud Rahvusraamatukogus kättesaadavatest välisajakirjadest:
õigus: <http://www.nlib.ee/en/law-journals/index.php?id=13997>

rahvusvahelised organisatsioonid:

<http://www.nlib.ee/en/international-organisations/index.php?id=14000>

ja Euroopa Liidu õiguslastest teadusajakirjadest:

<http://elik.nlib.ee/infoallikad/ajakirjad-2/>

Väljaande koostanud Tiia Melts
Keeleliselt toimetanud Gerli Eero
<http://www.nlib.ee/summaria-iuridica/>

Väljaandele kohalduvad [Creative Commonsi Eesti litsentsi \(versioon 3.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) tingimused

